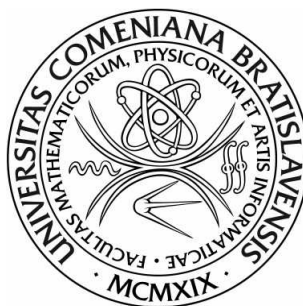

UNIVERZITA KOMENSKÉHO
Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Bratislava, 2009

Mária Fíflíková

Porovnanie účtovných štandardov IAS/IFRS a US GAAP a charakterizácia stavu ich konvergenčného procesu

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Diplomant: Mária Fíflíková

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

Katedra aplikovanej matematiky a štatistiky
Ekonomická a finančná matematika

Vedúci diplomovej práce: doc. RNDr. Peter Mederly, CSc.

Bratislava 2009

Čestné prehlásenie

Čestne prehlasujem, že diplomovú prácu som vypracovala samostatne pod vedením
vedúceho diplomovej práce, s pomocou uvedenej literatúry.

V Bratislave, apríl 2009

.....

Mária Fíflíková

Touto cestou by som chcela poďakovať vedúcemu diplomovej práce Doc. RNDr. Petrovi Mederlymu, CSc., za odbornú pomoc, konzultácie, cenné pripomienky počas práce, poskytnuté materiály, ale najmä za čas a podporu, ktorú mi počas tvorby práce venoval. Vďaka patrí tiež mojim blízkym, ktorí ma podporovali počas celej doby štúdia.

Abstrakt

Diplomová práca je venovaná problematike medzinárodných účtovných štandardov IAS/IFRS a amerických účtovných štandardov US GAAP. Podstatná časť práce sa zaoberá analyzovaním a vykreslením jednotlivých rozdielov plynúcich z ich vzájomného porovnávania. Druhou dôležitou časťou práce je charakterizácia stavu konvergenzie uvedených súborov účtovných štandardov a opísanie stavu vybraných projektov rád IASB a FASB.

Kľúčové slová:

1. účtovné štandardy IFRS, US GAAP,
2. finančné výkazy,
3. konvergencia účtovných štandardov.

Abstract

The diploma thesis deals with question of international accounting standards IAS/IFRS and US accounting standards US GAAP. The main part of the thesis deals with analyzing and describing particular differences, which resulted from comparison of the standards. The second important part of the thesis is characterization of the convergence between mentioned sets of accounting standards and describing the status of selected projects from boards IASB and FASB.

Key words:

1. accounting standards IFRS, US GAAP,
2. financial statements,
3. convergence of accounting standards.

Obsah

ABSTRAKT	4
1. ÚVOD	8
2. NÁHLAD DO PROBLEMATIKY	10
2.1 Štandardy účtovného výkazníctva	10
2.2 Finančné podvody.....	11
2.3 Používanie účtovných štandardov.....	13
2.4 Tvorba účtovných štandardov.....	13
2.4.1 Orgány dôležité pri tvorbe štandardov IFRS	14
2.4.2 Vývoj a predchodcovia IASB	15
2.4.3 Orgány dôležité pri tvorbe US GAAP	15
2.4.4 Vývoj a predchodcovia FASB	16
2.4.5 Proces tvorby štandardov	17
3. HARMONIZÁCIA MEDZINÁRODNÝCH ÚČTOVNÝCH ŠTANDARDOV A LEGISLATÍVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	19
4. POROVNANIE ÚČTOVNÝCH ŠTANDARDOV IAS/IFRS A US GAAP.....	22
4.1 Konceptný rámec (Conceptual framework)	22
4.1.1 Kvalitatívne charakteristiky finančných výkazov (Qualitative characteristics of financial information)	23
4.1.2 Prvky finančných výkazov (Reporting elements).....	23
4.1.3 Historické náklady (Historical cost)	25
4.2 Prvé uplatnenie účtovných štandardov (First-time adoption of accounting framework).....	26
4.3 Finančné výkazy (Financial statements).....	26
4.3.1 Súvaha (Balance sheet).....	28

4.3.2	Výkaz ziskov a strát (Income Statement)	31
4.3.3	Výkaz o peňažných tokoch (Cash flow statement).....	34
4.4	Aktíva (Assets)	35
4.4.1	Nehmotné aktíva (Intangible assets).....	36
4.4.2	Zásoby (Inventories)	37
4.4.3	Zníženie hodnoty nehmotných aj hmotných aktív (Impairment)	38
4.4.4	Lízing (Lease)	40
4.5	Záväzky (Liabilities).....	43
4.5.1	Vznik a zánik záväzku (Liability recognition and derecognition).....	43
4.5.2	Ocenenie záväzkov (Liability measurement)	44
4.5.3	Rezervy (Provisions).....	45
4.5.4	Reštrukturalizácia nedobytných záväzkov (Troubled debt restructuring).....	47
4.6	Vykazovanie výnosov z bežnej činnosti (Revenue recognition)	47
4.6.1	Definície výnosov (Definitions of revenue)	48
4.6.2	Oceňovanie výnosov (Revenue measurement).....	48
4.6.3	Vykazovanie výnosov z bežnej činnosti (Revenue recognition)	49
4.6.4	Zmluvy s viacerými dodávateľmi (Multi-element arrangements).....	50
4.6.5	Zákazky na zhotovenie (Construction contracts).....	50
4.7	Vykazovanie nákladov (Expense recognition)	51
4.7.1	Platby zamestnancom na základe podielov (Employee share compensation).....	51
5.	KONVERGENČNÝ PROCES ÚČTOVNÝCH ŠTANDARDOV	53
5.1	Vývoj konvergenzie	54
5.1.1	Charakterizácia stavu konvergenčných projektov	57
5.2	Reakcia IASB a FASB na celosvetovú finančnú krízu.....	61
6.	ZÁVER.....	64
	POUŽITÁ LITERATÚRA	65
	PRÍLOHY	66

Zoznam štandardov IAS/IFRS	66
Zoznam štandardov US GAAP	67

1. Úvod

V posledných rokoch sa venuje mimoriadna pozornosť medzinárodnej harmonizácii účtovníctva, ktorá je neodmysliteľnou podmienkou pre rozvoj globálnej ekonomiky. Výsledkom úsilia o harmonizáciu je vznik účtovných štandardov. Účtovné štandardy slúžia predovšetkým na zosúladenie obsahu účtovných závierok v rôznych krajinách. Ich cieľom je dosiahnuť situáciu, aby sa rovnaké transakcie prejavili v účtovnej závierke rôznych subjektov rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, v ktorom štáte sa zostavuje účtovná závierka. V súlade s účtovnými štandardmi sú účtovníci povinní zvoliť si taký účtovný postup, ktorý vedie k verne a pravdivo zobrazovanej ekonomickej skutočnosti. Investorom tak poskytujú dostatok spoľahlivých údajov. Na ich základe posudzujú schopnosť podniku vytvárať peňažné prostriedky, či plniť obchodné záväzky. Investori sa pri svojom rozhodovaní ohľadom investovania spoliehajú na viacero faktorov, no v zásade ide o informácie, ktoré im účtovná závierka poskytuje. Vďaka účtovným štandardom sa nemusia obávať, že im budú poskytnuté skreslené informácie. Preto sú neoceniteľným pomocníkom každého investora.

Systém medzinárodných účtovných štandardov používaných v Európe je IAS/IFRS. Spojené štáty americké ako najsilnejšia ekonomika používajú svoje štandardy US GAAP, ktoré sa v niektorých aspektoch pokladajú stále za kvalitnejšie ako systém IAS/IFRS. Cieľom diplomovej práce je analyzovať rozdiely medzi uvedenými systémami.

V súčasnosti prebiehajú práce na konvergencii systémov IAS/IFRS a US GAAP. Tvorcovia štandardov veria, že konvergencia umožní investorom vyhládať príležitosti k investovaniu ľahšie. Veľmi významným dôsledkom konvergence je aj fakt, že sa zlepší interná kontrola a zrýchli sa proces zostavenia účtovnej závierky. Druhým cieľom diplomovej práce je popísať aktuálny stav konvergenčného procesu.

Literárne zdroje, z ktorých sme pri diplomovej práci čerpali, sú uvedené v časti „Použitá literatúra“.

Predložená diplomová práca pozostáva z nasledujúcich kapitol:

- **Úvod:** úvod do diplomovej práce,

- **Náhľad do problematiky:** kapitola poskytuje uvedenie do problematiky účtovných štandardov, priblíženie ich významu ako aj opis procesu ich tvorby a orgánov dôležitých pri ich tvorbe,
- **Harmonizácia účtovníctva a legislatívy Slovenskej republiky:** kapitola opisuje najdôležitejšie zmeny v slovenskej legislatíve plynúce z povinnosti spoločností EU, ktorých cenné papiere sú obchodované na regulovaných trhoch, riadiť sa IFRS štandardmi,
- **Porovnanie účtovných štandardov IAS/IFRS a US GAAP:** v kapitole sú rozobrané rozdiely, ktoré vyplynuli porovnávaním jednotlivých štandardov IFRS a US GAAP; v kapitole je pri jednotlivých rozdieloch uvedené, ako danú problematiku upravuje slovenská legislatíva,
- **Konvergenčný proces účtovných štandardov:** kapitola poskytuje informácie o histórii procesu konverencie účtovných štandardov, ako aj charakterizáciu stavu aktuálnych projektov konverencie,
- **Záver:** stručné zhrnutie výsledkov práce, zhodnotenie plnenia zadaných cieľov.

2. Náhl'ad do problematiky

2.1 Štandardy účtovného výkazníctva

IFRS (International Financial Reporting Standards) a US GAAP (US Generally Accepted Accounting Principles) sú systémy finančného výkazníctva. Mnoho ľudí si ich zamieňa s účtovnými systémami, ale IFRS a US GAAP neobsahujú účtovné postupy. Systémy pre vykazovanie účtovníkom hovoria, akou formou majú informovať. Teda neupravujú postupy, ale upravujú výstupy. Sú zamerané na výsledok.

Hlavnou výhodou systémov finančného výkazníctva (resp. účtovných štandardov) je, že účtovné jednotky v rôznych krajinách môžu vykazovať podľa jednotných prepracovaných účtovných štandardov. V súlade s účtovnými štandardmi sú účtovníci povinní zvoliť si taký účtovný postup, ktorý vedie k verne a pravdivo zobrazovanej ekonomickej skutočnosti. Používatel'om teda poskytujú dostatok spoľahlivých údajov, ktoré im vykreslia pravdivý a verný obraz finančného stavu firmy. Na ich základe posudzujú schopnosť podniku vytvárať peňažné prostriedky a plniť obchodné záväzky. Tým, že im poskytnú neskreslené výsledky o podnikaní firmy, im umožnia dôjsť k rozumnému záveru ohľadom jej budúceho vývoja. Sú teda zdrojom mnohých cenných informácií. Investori sa zaujímajú najmä o prehľad o finančných tokoch a o ukazovatele vo výkaze ziskov a strát, avšak detailné informácie v prílohe účtovnej závierky sú pre nich tiež hodnotnými údajmi. Teda predovšetkým sa zameriavajú na výkonnostné ukazovatele, a IFRS či US GAAP im tieto zabezpečujú v dostatočnej kvalite.

IFRS a US GAAP slúžia na komunikáciu medzi firmou a investormi. Vďaka nim sa vlastníci a veritelia informujú o tom, ako vedenie firmy hospodári s prostriedkami, ktoré mu zverili. Tieto systémy sa starajú najmä o investorov a majiteľov akcií. Bez existencie štandardov by sa museli používatelia finančných výkazov naučiť účtovné pravidlá každej spoločnosti a porovnanie finančnej situácie firiem by sa pre nich stalo veľmi komplikovaným. Taktiež finančné prostriedky, vynaložené na toto porovnanie, môžu znamenať pre investora nemalú položku.

Každý investor sa snaží alokovať svoj voľný kapitál čo najoptimálnejšie a najefektívnejšie. Odbúravanie hraníc na finančných trhoch vďaka jednotnému vykazovaniu mu túto jeho snahu značne uľahčuje. Pri svojom rozhodovaní ohľadom

investovania zvažuje viacero faktorov, no v zásade ide o informácie, ktoré mu finančné výkazy poskytujú. Vďaka nim sa informuje o postavení danej firmy na trhu a o jej finančnej situácii. Preto sú porovnateľné výkazy, a teda účtovné štandardy neoceniteľným pomocníkom každého investora.

Dodržiavanie štandardov IFRS resp. US GAAP ako takých nie je zo zákona povinné, ale pre firmy veľmi výhodné. Totiž ak chce firma obchodovať na burze, musí sa týmito pravidlami riadiť. V USA pravidlami US GAAP, zatiaľ čo v Európe pravidlami IFRS. Týmto sa chránia záujmy širokej verejnosti. Realita je taká, že napriek tomu že nie sú povinné, veľké množstvo podnikov ich dobrovoľne akceptuje, pretože to zvyšuje ich dôveryhodnosť a zlepšuje ich postavenie na trhu. Čím viac investorov podniku dôveruje, tým viac investícií plyní v prospech firmy. Z hľadiska zisku pre firmu je dodržiavanie štandardov najlepším riešením. Účtovná jednotka nesmie uvádzať, že predkladá svoje finančné výkazy v súlade s jedným alebo druhým systémom finančného vykazovania, ak tomu tak nie je. V prípade, že by tak učinila, jedná sa o trestný čin, ktorý je tvrdo trestaný. Táto skutočnosť je z pohľadu investora veľmi dôležitá, nakoľko sa nemusí obávať, že mu budú podané skreslené informácie o stave firmy.

2.2 Finančné podvody

Začiatkom 21. storočia bola dôvera investorov značne našttrbená a oslabená vďaka vlne škandálov, ktoré vznikli na základe finančných podvodov. Firmy, ktoré sa stanú obeťou ekonomickej kriminality, pritom utrpia väčšinou ujmu ďaleko presahujúcu priamu finančnú škodu. Pošpinenie reputácie a starostlivo vybudovaného imidžu, ako aj narušenie obchodných vzťahov a morálky zamestnancov, má často až fatálne následky. Jeden z najznámejších prípadov manipulácie finančného vykazovania je z roku 2001, a to firmou Enron. Enron zbankrotoval v čase, keď bol najväčším obchodníkom s energiou na svete. Pred bankrotom boli jeho akcie najbonitnejšie v USA. Po vypuknutí škandálu sa uzavreli na hodnote štvrtý dolára, pričom v predchádzajúcom období sa obchodovali za 90 dolárov. Krach Enronu priviedol na mizinu obrovské množstvo investorov, pretože nemali včas k dispozícii skutočné informácie o jeho stave. Správa firmy upravovala proces finančného vykazovania pre ňu priaznivým smerom dlhší čas tak, aby celý proces oddialila. The New York Times šokovali správou, že top manažéri Enronu predali od roku 1999 do polovice

roku 2001 akcie spoločnosti v hodnote 1,1 miliardy dolárov v snahe zabrániť strate ziskov z ich akcií. Keď sa firma blíži ku krachu, motivácia vykazovať „upravené“ výsledky hospodárenia narastá. Hoci skutočnosť, že firma podáva v účtovnej závierke nepravdivé informácie, býva zriedkavo primárnym dôvodom jej krachu, práve zastieranie pravdy dovoľuje nevhodným aktivitám manažmentu pretrvávať, a tak škodiť veriteľom.

Prípady finančných podvodov sú jasným dôkazom toho, že dodržiavanie systémov IFRS a US GAAP a verné zobrazovanie stavu firmy je neodmysliteľnou súčasťou rozhodovacieho procesu investorov. Bez dôvery nebudú investori investovať svoje voľné finančné prostriedky; bez investícií nebudú mať spoločnosti nevyhnutné množstvo kapitálu. Z načrtnutej rovnice nám vyplýva, že bez dôvery nemá možnosť fungovať celé národné či svetové hospodárstvo.

Európska únia sa proti podvodom vo finančných výkazoch chráni princípom „soft law“, ktorý je založený na základe najvhodnejších postupov a princípov overených praxou. Pokiaľ organizácia nedodrží dohodnutý princíp alebo aplikuje iný, v časti výročnej správy o správe spoločnosti musí vysvetliť dôvody tohto konania a tiež jeho následný vplyv na vykázané informácie.

Spojené štáty americké začali bojovať s podvodmi vo finančných výkazoch pomocou legislatívnych pravidiel. V roku 2002 bol prijatý zákon Sarbanes-Oxley, pod ktorého pôsobnosť nespádajú len spoločnosti sídlia v USA a registrované na americkej burze, ale aj zahraničné spoločnosti, ak osoby sídlia v USA vlastnia viac ako polovicu ich akcií. Tento zákon upravuje povinnosť manažmentu vo výročnej správe zhodnotiť, či sú interné kontroly, zavedené v organizácii, dostatočne efektívne na predchádzanie a odhaľovanie prípadného podvodu vo finančných výkazoch. Toto ustanovenie ďalej vyžaduje názor externého audítora k uvedenej správe manažmentu o efektívnosti interných kontrol. Na základe zákona Sarbanes-Oxley sa zároveň zriadila rada PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board), ktorá vykonáva dozor nad auditom a prijíma štandardy súvisiace s nezávislosťou a kvalitou auditu.

Slovenská republika v oblasti boja s podvodmi vo finančných výkazoch taktiež vyvíja nemalé úsilie. Usmernením Slovenskej komory audítorov číslo 5/2004/audit z 30. októbra 2003 boli schválené medzinárodné audítorské štandardy ISA (International Standards on Auditing) ako štandardy platné v Slovenskej republike. Ďalšie významné zmeny v prístupe k interným kontrolám a prevencii podvodu musia na Slovensku v súvislosti so zákonom

Sarbanes-Oxley urobíť aj dcérske spoločnosti firiem registrovaných na americkej burze. Slovenskí audítori týchto firiem sa musia následne prispôbiť regulácii zo strany PCAOB a ostatným požiadavkám americkej burzy.

2.3 Používanie účtovných štandardov

IFRS: Európska únia schválila 6. júna 2002 smernicu, podľa ktorej všetky spoločnosti, ktorých cenné papiere sa obchodujú na regulovaných trhoch Európskej únie, musia predkladať konsolidovanú účtovnú závierku v súlade s medzinárodnými štandardmi finančného výkazníctva IFRS. Táto smernica sa týka všetkých účtovných období, ktoré začínajú 1. januára 2005 a neskôr. Prechod na tieto nové štandardy mal a aj má reálny dopad na spôsob, akým investori posudzujú spoločnosti a taktiež na investičné rozhodnutia, ktoré uskutočňujú. Investori považujú prechod na IFRS za veľmi významný, pretože tieto štandardy pomáhajú odhaľovať finančné riziká. Z pohľadu investora je tento krok v účtovnom svete nesmierne významným.

US GAAP: Americká komisia pre cenné papiere a burzy SEC (Securities and Exchange Commission) vyžaduje od európskych podnikov, ktorých cenné papiere sú kótované na amerických burzách, účtovnú závierku buď zostavenú podľa US GAAP, alebo zosúladenú s US GAAP.

2.4 Tvorba účtovných štandardov

IFRS a US GAAP nie sú tvorené zákonodarcami ani inými ústavnými činiteľmi, ale nezávislými audítormi, účtovníkmi, školiteľmi a investormi. Teda ľuďmi, ktorí prichádzali denne do styku s účtovnými pravidlami. Sú tvorené mimovládnyimi a neziskovými organizáciami, a síce IASB (International Accounting Standard Board) a FASB (Financial Accounting Standard Board). IASB sú tvorcovia štandardov IFRS, zatiaľ čo FASB sú tvorcovia štandardov US GAAP.

2.4.1 Orgány dôležité pri tvorbe štandardov IFRS

IASB

Rada IASB zodpovedá za prípravu medzinárodne platných účtovných štandardov. Jej vznik sa datuje do roku 2001. Štrnásť členov tejto rady schvaľuje zmeny v štandardoch a taktiež novovzniknuté štandardy. Na to, aby bol návrh na zmenu alebo na prijatie nového štandardu schválený, je potrebné, aby za tento návrh hlasovalo najmenej 8 členov rady. Kvôli skvalitneniu štandardov spolupracujú ich tvorcovia s tvorcami národných štandardov, aby tak používateľom poskytli čo najlepšie a najpremyslenejšie účtovné štandardy.

IASCF

Financovanie rady IASB zabezpečuje IASCF (International Accounting Standard Committee Foundation). Táto nadácia vznikla, aby zefektívnila prácu rady. Financie na svoju činnosť získava vďaka veľkým účtovným firmám a ich príspevkom a rôznym inštitúciám ako sú banky či priemyselné podniky.

IFRIC

Interpretačný orgán, ktorý sa nazýva IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee), vznikol v roku 2002. Predchodcom tohto výboru bol SIC (Standing Interpretation Committee). Interpretačný orgán sa snaží o jednotnú aplikáciu štandardov účtovníkmi v prípade sporných či nejasných otázok. Takto sa snaží zamedziť šíreniu nesprávnych riešení v praxi. Jeho úlohou je tiež analyzovať dopady na prácu poskytovateľov účtovných záznamov, ktoré sa očakávajú od aplikácie nových či upravených štandardov. Proces ich tvorby je poňatý orgánom IFRIC tak, aby umožňoval verejnosti do neho zasahovať.

2.4.2 Vývoj a predchodcovia IASB

IASC

V roku 1973 podpísali zástupcovia profesionálnych účtovných orgánov Kanady, Austrálie, Francúzska, Nemecka, Japonska, Mexika, Holandska, Veľkej Británie a Spojených štátov amerických dohodu o založení Výboru pre tvorbu medzinárodných účtovných štandardov IASC (International Accounting Standard Committee). Už o dva roky neskôr boli zverejnené prvé finálne verzie IAS (International Accounting Standards), a sice IAS 1 a IAS 2.

SIC

V roku 1997 bol založený Stály interpretačný výbor SIC, ktorý má 12 hlasujúcich členov. Za úlohu mal tvorbu interpretácií k IAS na záverečné schválenie IASC. Roku 2002 bol SIC premenovaný na Výbor pre interpretácie Medzinárodného účtovného výkazníctva IFRIC.

V roku 2001 bolo oznámené nové pomenovanie a tiež zloženie Rady IASB. 1. apríla 2001 prevzala nová IASB od IASC povinnosti spojené s prípravou štandardov. IASB prijala štandardy IAS a interpretácie SIC. Prvá finálna verzia IFRS bola vydaná v roku 2003. Počnúc rokom 2005 Európska únia požaduje dodržiavanie IFRS od kótovaných spoločností.

2.4.3 Orgány dôležité pri tvorbe US GAAP

FASB

Rada FASB (Financial Accounting Standards Board) je nezávislá na akomkoľvek orgáne alebo jednotke, aby tak chránila objektívny prístup k tvorbe štandardov. Zároveň však musí rešpektovať záujmy všetkých skupín užívateľov, aby si udržala svoju prirodzenú autoritu. Rada FASB sa skladá zo siedmich členov, medzi ktorými majú zastúpenie traja odborníci z účtovnej profesie, dvaja riaditelia akciových spoločností, zástupca vlády a tiež zástupca školstva.

FAF

FAF (Financial Accounting Foundation) je materskou organizáciou FASB a zároveň zabezpečuje jej financovanie. FAF je nezisková organizácia, ktorej úlohou je najmä podpora vzdelávania všetkých používateľov finančného účtovníctva, a teda verejnosti, investorov, veriteľov, účtovných jednotiek a certifikovaných účtovníkov. Okrem vzdelávania sa FAF usiluje o zdokonaľovanie štandardov. Úlohou FAF je zaopatriť finančné prostriedky nutné pre fungovanie celej organizácie a taktiež menovať členov FASB.

FASAC

Ďalším dôležitým orgánom v procese tvorby štandardov US GAAP je Poradný orgán pre štandardy finančného účtovníctva FASAC (Financial Accounting Standards Advisory Council). Najdôležitejším poslaním tohto orgánu je riadiť FASB v dvoch hlavných oblastiach: v otázkach finančného účtovníctva a v určení priority projektov určených na prejednávanie. Členovia FASAC sú menovaní členmi FAF a nepoberajú žiadnu odmenu za vynaloženie úsilia.

2.4.4 Vývoj a predchodcovia FASB

SEC

V roku 1934 bola poverená SEC (Securities and Exchange Commission), ako najväčšia burzová inštitúcia USA, veľmi dôležitou úlohou. Túto úlohu predstavovalo vypracovanie účtovných zásad a metód zostavovania finančných výkazov pre spoločnosti, ktorých akcie sú registrované na burze.

CAP

V roku 1934 vznikla Komisia pre účtovné postupy CAP (Committee on Accounting Procedure). Komisia bola založená Americkým zväzom účtovníkov AIA (American

Institute of Accountants). Jej právomoc bola podporená SEC. Počas 21 ročného obdobia, v ktorom pôsobila, vydala 51 čísel Bulletinu o výskume v účtovníctve ARB (Accounting Research Bulletins). Tieto bulletiny boli bez bližšieho vysvetlenia postupu, no napriek tomuto nedostatku boli ARB uznané FASB ako GAAP. CAP bola oficiálne zrušená roku 1959 a bola nahradená radou pre účtovné štandardy APB (Accounting Principles Board).

APB

Rada APB vznikla na základe nespokojnosti s prácou CAP. APB pôsobila v rokoch 1959 až 1973 a počas tohto obdobia vydala 31 Názorov (Opinion), ktoré boli neskôr FASB schválené. APB bola zrušená niekoľko mesiacov po založení FASB, teda v roku 1973. Dôvodom bol nedostatok authority. SEC uznala FASB ako oficiálneho tvorca uznávaných účtovných zásad, pričom SEC naďalej ostáva hlavným orgánom dohľadu a regulácie.

2.4.5 Proces tvorby štandardov

Rady FASB a IASB používajú viacero nástrojov a postupov, aby zaistili, že pri tvorbe účtovného štandardu budú zvážené záujmy všetkých používateľov. Pri ich tvorbe sa snažia dodržiavať určitú štruktúru, a to:

- identifikácia účtovného problému,
- identifikácia účtovného riešenia týkajúceho sa daného problému a roztriedenie otázok podľa dôležitosti,
- identifikácia alternatívnych riešení,
- ohodnotenie a zváženie alternatív podľa preferencií,
- výber výsledného riešenia.

IFRS: Proces tvorby štandardov IFRS je premyslená záležitosť, ktorá sa skladá z 11 krokov. Z týchto krokov sú tri povinné, a to:

- konzultácia so SAC (Standards Advisory Council) o vhodnosti zaradenia danej témy,

- publikovanie návrhu štandardu, ktorý muselo schváliť aspoň 8 členov rady,
- schválenie štandardu najmenej 8 hlasmi.

US GAAP: FASB rieši rôznorodé problémy, preto sa proces prijímania štandardov snaží upraviť podľa jednotlivých projektov. Pri prijímaní štandardov však dodržiava nasledujúcu základnú schému:

- predbežné zhodnotenie problému, pričom sa berú do úvahy odporúčania SEC,
- prijatie k prejednávaniu; v tejto fáze jedná rada FASB,
- počiatočné úvahy, v ktorých sa vyhľadáva v literatúre, vedie sa verejná diskusia a jedná rada FASB; v tejto fáze je publikovaný zápis z verejnej diskusie,
- vo fáze navrhovania riešenia rada FASB jedná a hlasuje; FASB vydáva v písomnej podobe predbežný návrh,
- v následných úvahách prebieha situačné testovanie a verejná diskusia; vychádza upravený návrh v písomnej podobe,
- vo fáze výsledného riešenia sa vydávajú stanoviská a interpretácie.

3. Harmonizácia medzinárodných účtovných štandardov a legislatívy Slovenskej republiky

Finančné výkazy predpísané legislatívou Slovenskej republiky nie sú zamerané na to, aby plnili potrebu informovať účastníkov trhu. Zákonom predpísané finančné výkazy nemožno použiť pre objektívne rozhodovanie sa jednotlivých investorov alebo zahraničných investorov. Zahraniční investori vyslovili požiadavku, aby boli základné finančné informácie prispôsobené a transformované na úroveň a obsah medzinárodne porovnateľných údajov. Výkazy a jednotlivé finančné údaje v nich, ktoré boli prezentované individuálnymi slovenskými účtovnými jednotkami, boli navzájom len veľmi ťažko porovnateľné a pôsobili na zahraničných investorov mätúco. Ministerstvo financií na svojich stránkach uviedlo, že strategickí investori, ktorí našli ziskové investičné príležitosti na Slovensku, sa sťažovali na finančné náklady nevyhnutne vynaložené na transformáciu zverejnených výsledkov do porovnateľnej úrovne. Táto skutočnosť môže brániť prílivu zahraničných portfóliových investícií na územie Slovenskej republiky. Oficiálni predstavitelia Bratislavskej burzy cenných papierov uvádzajú, že mnoho zahraničných portfóliových investorov preukazuje svoj záujem investovať na našom trhu, ale skutočné investovanie sa nerealizuje.

Zmiernenie tejto situácie nastalo od roku 2005. Od 1. januára toho roku musia byť všetky konsolidované účtovné závierky podnikov, ktorých cenné papiere sú pripustené na obchodovanie na regulovaných trhoch Európskej únie, zostavené podľa IFRS a od 1. januára 2006 to platí i pre individuálne účtovné závierky niektorých spoločností. Táto povinnosť vyplýva z Nariadenia č.1606/2002 Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní medzinárodných účtovných štandardov (Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council of 19 July 2002 on the application of International Accounting Standards) a naň nadväzujúceho nariadenia Komisie č. 1725/2003 a č. 707/2004 o prijatí určitých medzinárodných účtovných štandardov. V slovenskej legislatíve je táto povinnosť zakomponovaná v novele zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2005.

V nasledujúcej časti sú opísané najdôležitejšie zmeny, ktoré plynú z tejto povinnosti:

- spoločnosti, ktoré zostavujú konsolidovanú účtovnú závierku a najmenej dve po sebe idúce účtovné obdobia spĺňajú aspoň dve zo zákonom stanovených troch

veľkostných kritérií (celková suma majetku spoločnosti vyššia ako 350 mil. Sk, čistý obrat vyšší ako 700 mil. Sk, priemerný počet zamestnancov presahuje počet 250) majú povinnosť vykazovať konsolidovanú závierku už len podľa IFRS,

- od 1. januára 2006 sa povinnosť zostavovať závierku podľa IFRS vzťahuje aj na individuálne spoločnosti, ktoré najmenej dve po sebe idúce účtovné obdobia spĺňajú aspoň dve zo zákonom stanovených troch kritérií (celková suma majetku spoločnosti vyššia ako 5 mld. Sk, čistý obrat vyšší ako 5 mld. Sk, priemerný počet zamestnancov presahuje počet 2000); aj keď to nie je v zákone explicitne stanovené, závierka podľa IFRS by mala nahradiť štatutárnu účtovnú závierku v súčasnej forme,
- zmena účtovného obdobia sa mení z kalendárneho roka na hospodársky rok,
- cenné papiere predstavujúce podiel na základnom imaní v obchodných spoločnostiach sa neoceňovali reálnou hodnotou, ale od 1. januára 2005 sa ňou oceňujú cenné papiere predstavujúce menej ako 20% podiel na hlasovacích právach,
- do 1. januára 2005 sa reálnou hodnotou oceňovali majetok a záväzky zanikajúcej spoločnosti len pri splynutí a rozdelení, po tomto dátume už aj pri zlúčení,
- podľa nových predpisov musí byť do 5 rokov odpísaný len nasledovný nehmotný majetok: goodwill, aktivované náklady na vývoj a aktivované zriaďovacie náklady,
- vykonávanie fyzickej inventúry zásob v priebehu posledných troch mesiacov účtovného obdobia, resp. v prvom mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia sa nahradilo možnosťou vykonávať túto inventúru kedykoľvek v priebehu účtovného obdobia,
- podľa vtedajších ustanovení bolo možné opravovať chyby predchádzajúcich období len vo výkaze ziskov a strát v roku, v ktorom boli identifikované; podľa novely sa významné chyby minulých období opravujú cez nerozdelený zisk minulých rokov,
- individuálna a konsolidovaná výročná správa sa môže spojiť do jednej výročnej správy; táto však musí obsahovať všetky údaje, ktoré by obsahovala individuálna aj konsolidovaná výročná správa,

- spoločnosti, ktoré majú povinnosť auditu, zverejňujú údaje z účtovnej závierky do 30 dní po schválení účtovnej závierky v obchodnom vestníku; medzi zverejňované výkazy patrí súvaha, výkaz ziskov a strát a informácia o názore audítora, avšak nie celá správa audítora,
- spoločnosti, ktoré majú povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku, zverejňujú údaje do jedného roka po skončení účtovného obdobia v obchodnom vestníku; zverejňovaná je konsolidovaná súvaha, výkaz ziskov a strát, informácie o názore audítora, avšak nie celá správa audítora; vybrané účtovné jednotky majú za povinnosť zverejniť svoju účtovnú závierku aj na internete,
- základ pre výpočet pokuty sa zmenil z celkovej brutto sumy majetku na celkovú netto sumu majetku.

4. Porovnanie účtovných štandardov IAS/IFRS a US GAAP

Z teoretického hľadiska sa označujú IFRS a US GAAP len za dva názvy jedných pravidiel. Z praktického hľadiska to nie je celkom tak. V jednotlivých štandardoch sa vyskytujú rozdiely, ktoré nie sú zanedbateľné. Prvým markantným rozdielom, ktorý si používateľ všimne pri študovaní štandardov je, že US GAAP sú zložité a obsahujú podrobné pravidlá a tiež návody, ako tieto pravidlá aplikovať. Čitatelia sa tak vyhnú mylnej interpretácii. IFRS zvolilo menej zložitý prístup, v ktorom často chýbajú podrobné pravidlá, čo však môže otvárať priestor pre chyby.

V nasledujúcich podkapitolách budeme popisovať základné rozdiely medzi oboma súbormi štandardov. Venujeme sa v nich problematike koncepčného rámca, prvému uplatneniu účtovných štandardov, finančným výkazom, aktívam, pasívam, vlastnému imaniu a napokon výnosom a nákladom. Pri jednotlivých rozdieloch medzi štandardmi IFRS a US GAAP uvádzame aj informáciu o tom, ako je daná problematika upravená v slovenskej legislatíve.

4.1 Koncepčný rámec (Conceptual framework)

Koncepčný rámec je publikovaný pred vlastnými štandardmi. Jeden z dôvodov je aj to, že koncepčný rámec nie je sám o sebe štandardom. Jeho zmyslom je pomáhať tvorcom štandardov pri ich vytváraní. Jeho vedľajší účinok je však užitočný aj pre používateľov štandardov, pretože im pomáha riešiť účtovné prípady. Poskytuje základ pre aplikovanie štandardov a je vzťahným bodom pre prípravu finančných informácií, pri ktorých neexistuje špecifické odborné usmernenie. Pomocou pojmového a obsahového vymedzenia výrazov podstatných pre vyjadrenie predmetu účtovníctva a opísania spôsobu ich ocenenia zabezpečuje, aby sa všetky štandardy a interpretácie držali rovnakej filozofie. Plní teda úlohu určitého spoločného základu. Definície a zásady uvedené v koncepčnom rámci ovplyvňujú obsah informácií zverejňovaných v účtovnej závierke a jednotlivé štandardy z týchto definícií vychádzajú. Medzi požiadavkami jednotlivých štandardov a koncepčného rámca môžu existovať v určitých konkrétnych riešeniach rozdiely. Ak k nim dôjde, majú

požiadavky príslušných štandardov prednosť. Táto skutočnosť však bohužiaľ mnohokrát vedie k nezaslúženému podceneniu koncepčného rámca.

Aj US GAAP aj IFRS majú svoj koncepčný rámec. US GAAP s názvom „The FASB conceptual framework“, v práci ďalej spomínaný ako Koncepčný rámec FASB a IFRS s názvom „The IASB conceptual framework“, v práci používaný pod názvom Koncepčný rámec IASB. Napriek rovnakej funkcii oboch koncepčných rámcov sa medzi nimi vyskytujú aj rozdiely, a to v oblastiach opísaných nižšie.

4.1.1 Kvalitatívne charakteristiky finančných výkazov (Qualitative characteristics of financial information)

Finančné informácie by mali mať určité vlastnosti na to, aby mohli byť skutočne použiteľné pre investorov. Koncepčný rámec IASB vyžaduje, aby boli zrozumiteľné, relevantné, spoľahlivé a porovnateľné pre používateľov. Koncepčný rámec FASB požaduje charakteristiky podobné IFRS, avšak s väčším dôrazom kladeným na konzistenciu informácií.

Slovenský zákon o účtovníctve hovorí, že informácie v účtovnej závierke musia byť pre používateľa užitočné (z hľadiska ich významnosti), zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé. Informácia sa považuje za významnú, ak by jej neuvedenie v účtovnej závierke alebo jej chybné uvedenie v účtovnej závierke mohlo ovplyvniť úsudok alebo rozhodovanie používateľa. Ak spoločnosť zistí, že účtovné zásady a metódy použité v účtovnom období sú nezlučiteľné s požiadavkou verného a pravdivého zobrazenia skutočností, je povinná zostaviť účtovnú závierku tak, aby poskytla verný a pravdivý obraz skutočností.

4.1.2 Prvky finančných výkazov (Reporting elements)

Finančné výkazy zobrazujú finančné dôsledky transakcií a iných udalostí pomocou ich zoskupovania do širokých tried podľa ekonomických vlastností. Tieto široké triedy sú označované ako prvky finančných výkazov.

IFRS: V súlade s IFRS existuje 5 prvkov finančných výkazov. Tieto sa delia podľa toho, či súvisia s finančnou pozíciou podniku (aktíva, záväzky a vlastné imanie) alebo s výkonnosťou podniku (výnosy a náklady). Finančná pozícia podniku je ovplyvnená ekonomickými zdrojmi, ktoré riadi, jeho finančnou štruktúrou, jeho likviditou a solventnosťou a jeho schopnosťou prispôbiť sa zmenám v okolí. Výkonnosť podniku je jeho schopnosť získať zisk zo zdrojov, ktoré boli do neho investované.

- **Aktívum (Asset)** je ekonomický zdroj riadený podnikom ako výsledok minulých udalostí, od ktorého sa očakáva budúci ekonomický prospech pre podnik. Konceptný rámec IASB upozorňuje, že pokiaľ podnik vynaloží určité prostriedky, neznamená to automaticky, že došlo k nadobudnutiu aktíva. Podobne platí, že ak neboli vynaložené žiadne prostriedky, mohlo k nadobudnutiu aktíva dôjsť (napr. darovaná položka).
- **Záväzok (Liability)** je súčasná povinnosť podniku, ktorá vznikla ako dôsledok minulých udalostí, a od jeho vysporiadania sa očakáva, že bude mať za následok zníženie zdrojov, ktoré prinášajú podniku ekonomický úžitok.

Aktíva a záväzky sú vykázané v súvahe, keď je pravdepodobné, že ekonomický úžitok bude plynúť do firmy alebo z firmy, a tento úžitok sa dá spoľahlivo oceniť. Typickým príkladom aktív a záväzkov, ktorých malá pravdepodobnosť vzniku a pomerne nízka spoľahlivosť ich ocenenia vedie podľa IFRS k ich vykázaniu v poznámkach a vysvetľujúcich podkladoch (teda nie v súvahe), sú podmienené aktíva a záväzky. Ich vznik je totiž viazaný na určitú podmienku, ktorej dosiahnutie už neovplyvňuje vykazujúca jednotka. Príkladom takejto podmienenej položky je súdny spor, ktorý vedie vykazujúca jednotka so svojím dodávateľom materiálu z toho dôvodu, že materiál prišiel poškodený.

- **Vlastné imanie (Equity)** je zostatkový podiel na aktívach spoločnosti po odčítaní všetkých jej záväzkov.
- **Výnos (Income)** je zvýšenie ekonomického úžitku počas účtovného obdobia vo forme zvýšenia aktív alebo zníženia záväzkov, ktoré vyústi do zvýšenia vlastného imania inak ako príspevkami vlastníkov.
- **Náklad (Expense)** je zníženie ekonomického úžitku počas účtovného obdobia vo forme zníženia aktív alebo zvýšenia záväzkov, ktoré vyústi do poklesu vlastného imania inak ako rozdelením medzi vlastníkov.

US GAAP: Prvky finančného výkazníctva, ich definície a kritériá pre ich vykazovanie sú podľa US GAAP obdobné. Koncepčný rámec FASB však dodatočne vymedzuje aj nasledovné prvky finančných výkazov: vklady vlastníkov, platby vlastníkom, súhrnný výsledok hospodárenia a špecifický spôsob ocenenia majetku a záväzkov nazývaný objektívna trhová hodnota.

Slovenská legislatíva: Podľa slovenskej legislatívy sú požiadavky na prvky obsiahnuté vo finančných výkazoch rovnaké ako požiadavky v štandardoch IFRS.

4.1.3 Historické náklady (Historical cost)

Historické náklady sú v účtovníctve používané ako jedna z najbežnejších foriem oceňovania. Podľa tejto metódy sa aktíva oceňujú na úrovni vynaložených peňazí alebo peňažných ekvivalentov alebo v adekvátnej hodnote, ktorú by bolo treba vynaložiť na ich získanie v čase ich obstarania. Záväzky sa v súlade s metódou historických nákladov oceňujú na úrovni príjmov, ktoré by bolo možné získať výmenou pri postúpení záväzku. V oboch súboroch štandardov je táto metóda oceňovania zrozumiteľne definovaná. Každý z nich taktiež obsahuje určité výnimky, kedy sa môže či musí aplikovať iná metóda.

IFRS: Medzinárodné účtovné štandardy dovoľujú precenenie nehmotných aktív, budov a stavieb, výrobných objektov s technických vybavením a investičného majetku inou formou ocenenia. IFRS však vyžaduje v určitých kategóriách finančného majetku a základného biologického stáda vykazovanie v objektívnej trhovej hodnote.

US GAAP: Nedovoľuje žiadne preceňovanie s výnimkou určitých kategórií finančných nástrojov, ktoré musia byť vykázané vo fair value (objektívnej trhovej hodnote).

Slovenská legislatíva: Podobne ako štandardy US GAAP, ani slovenská legislatíva neumožňuje precenenie, avšak s výnimkou určitých kategórií finančných nástrojov.

4.2 Prvé uplatnenie účtovných štandardov (First-time adoption of accounting framework)

IFRS: IFRS obsahuje špecifický štandard, ktorý sa venuje problematike, ako sa majú po prvý krát aplikovať štandardy IFRS. Tento štandard v sebe zahŕňa presné a jasné požiadavky. Keď sa účtovná jednotka rozhodne po prvýkrát aplikovať štandardy IFRS a vykazovať svoje výsledky hospodárenia podľa tohto medzinárodného princípu, očakáva a vyžaduje sa od nej precenenie vybraných historických údajov (výnimky tvoria budovy, výrobné objekty s technickým vybavením, združenia podnikov a dôchodkové programy pre zamestnancov), ktoré nepretržite nadväzujú na dátum zostavenia účtovnej závierky. Údaje pre porovnanie výkazov s predchádzajúcim rokom sú pripravované a následne prezentované na základe IFRS. Takmer všetky nevyhnutné úpravy, ktoré vyplývajú zo zavedenia štandardov IFRS sú zúčtované voči nerozdelenému zisku minulých období hneď v prvom účtovnom období. Niektoré úpravy však môžu byť zúčtované voči goodwill alebo určitým kategóriám vlastného imania.

US GAAP: Pre finančné informácie prezentované vo finančných výkazoch z predchádzajúceho účtovného obdobia musia byť použité konzistentné účtovné princípy a metódy ocenenia. US GAAP však neposkytuje špecifický štandard venujúci sa prvej aplikácii týchto princípov do účtovnej praxe spoločnosti. Napriek absencii špecifického štandardu je nevyhnutné, aby v prvom účtovnom období po zavedení účtovných princípov boli všetky relevantné historické údaje precenené identickými metódami. Zvláštne pravidlá sa uplatňujú len pri externe financovaných spoločnostiach a pre prvú prípravu finančných výkazov povinných prezentovať verejnosti.

4.3 Finančné výkazy (Financial statements)

Finančné výkazy sú najdôležitejším výstupom z účtovníctva, pretože slúžia používateľom na to, aby mohli robiť ekonomické rozhodnutia na základe informácií, ktoré sú v nich obsiahnuté.

Finančnými výkazmi sa v medzinárodných účtovných štandardoch zaoberá najmä štandard IAS 1, IAS 7, IAS 8 a IAS 32. V amerických účtovných štandardoch sú to

prevažne štandardy CON 1-7¹. V oblasti finančného výkazníctva sa vyskytuje v tvrdeniach oboch súborov štandardov nemalý počet rozdielov, ktoré sú analyzované v tejto podkapitole. Jedná sa o témy súvaha, výkaz ziskov a strát a výkaz o peňažných tokoch.

Zloženie súboru finančných výkazov z pohľadu IFRS a US GAAP je veľmi podobné. Oba si vyžadujú nasledujúce súčasti: súvaha, výkaz ziskov a strát, výkaz o peňažných tokoch, výkaz zaúčtovaných výnosov a nákladov, výkaz o zmenách v základnom imaní, internú smernicu o účtovníctve a vysvetľujúce poznámky k výkazom.

Rozdiel sa nachádza pri výkaze o zmenách v základnom imaní. Podľa IFRS sa nemusí prezentovať ako primárny výkaz, ak je takto prezentovaný výkaz zaúčtovaných výnosov a nákladov. Dodatočné informácie o majetku sú v tomto prípade zobrazené v poznámkach. Podľa štandardov sa tento výkaz prezentuje pod názvom iný súhrnný príjem a akumulovaný iný súhrnný príjem a môže byť spojený s výkazom ziskov a strát, s výkazom o zmenách v základnom imaní alebo prezentovaný samostatne ako primárny výkaz.

Ďalší rozdiel vo vykazovaní je v porovnávaní výkazov s minuloročnými údajmi. Podľa IFRS sa vyžaduje porovnanie len s jedným rokom pre každú číselnú informáciu uvedenú vo finančných výkazoch, s limitovanými výnimkami uvedenými v prílohe. Avšak SEC si vyžaduje porovnanie s dvomi rokmi pre všetky výkazy okrem súvahy pre všetky verejné podniky. Pre neverejné podniky určuje povinnosť porovnania len s jedným rokom.

Slovenská legislatíva: Podľa slovenských účtovných predpisov pozostáva účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva zo súvahy, z výkazu ziskov a strát a z poznámok. V prípade, že spoločnosť podlieha povinnosti overenia účtovnej závierky audítorom, má povinnosť predkladať aj výkaz o peňažných tokoch. Poznámky v sebe zahŕňajú skutočnosti po súvahovom dni, ktoré na súvahu ani výsledovku vplyv nemajú, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky. V súvahe a vo výkaze ziskov a strát účtovnej závierky sa vykazujú informácie za účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Rozdiel medzi IFRS, US GAAP a slovenskými účtovnými predpismi je však v tom, že slovenský zákon nešpecifikuje túto povinnosť pre poznámky k účtovnej závierke.

¹ Zoznam amerických účtovných štandardov a medzinárodných účtovných štandardov je uvedený v prílohe

4.3.1 Súvaha (Balance sheet)

Súvaha je prehľadné porovnanie majetku a zdrojov krytia, ktoré zachytáva finančnú situáciu podniku k určitému dňu. IFRS a US GAAP sa nevyjadrujú rovnako o forme súvahy, o krátkodobom a dlhodobom rozlišovaní, ani o menšinových podieloch.

4.3.1.1 Forma súvahy (Format of the Balance sheet)

Čo sa týka formy súvahy, ktorý si štandardy vyžadujú, môžeme tu pozorovať rozdiel. Podľa IFRS je požadované, aby boli záväzky a majetok vykázané oddelene. US GAAP všeobecne požadujú, aby bola súvaha prezentovaná ako celkový majetok vybilancovaný na celkové záväzky.

O položkách, ktoré musia byť prezentované v súvahe, sa oba súbory štandardov vyjadrujú rovnako, no podľa amerických účtovných štandardov sú tieto položky spravidla zobrazované v klesajúcom poradí likvidnosti.

Pri zostavovaní súvahy býva zvykom, že súvaha je veľmi stručná, pretože všetky vysvetľujúce poznámky sú uvedené v prílohe, ktorá naopak býva veľmi podrobná a obsiahla.

Ilustratívne príklady súvahy zostavenej v súlade so štandardmi IFRS a US GAAP:

Súvaha zostavená podľa IFRS		
Skupina XYZ - Súvaha k 31.12. 20-2 v tisícoch peňažných jednotiek		
	20-2	20-1
AKTÍVA		
Dlhodobé aktíva	X	X
Pozemky, budovy a zariadenia	X	X
Goodwill	X	X
Ostatné nehmotné aktíva	X	X
Investície v pridružených spoločnostiach	X	X
Investície vhodné na predaj	X	X
	X	X
Krátkodobé aktíva		
Zásoby	X	X
Obchodné pohľadávky	X	X
Ostatné krátkodobé aktíva	X	X
Peniaze a peňažné ekvivalenty	X	X
	X	X
Aktíva celkom	X	X
	20-2	20-1
VLASTNÝ KAPITÁL A ZÁVÄZKY		
Masný kapitál pripadajúci vlastníkom materskej spoločnosti		
Základný kapitál	X	X
Ostatné rezervné fondy	X	X
Nerozdelené zisky	X	X
	X	X
Menšinový podiel	X	X
Masný kapitál celkom	X	X
Dlhodobé záväzky		
Dlhodobé pôžičky	X	X
Odložená daň	X	X
Dlhodobé rezervy	X	X
Dlhodobé záväzky celkom	X	X
Krátkodobé záväzky		
Obchodné a iné záväzky	X	X
Krátkodobé pôžičky	X	X
Krátkodobá časť dlhodobých pôžičiek	X	X
Splatná daň	X	X
Krátkodobé rezervy	X	X
Krátkodobé záväzky celkom	X	X
Záväzky celkom	X	X
Masný kapitál a záväzky celkom	X	X

Súvaha zostavená podľa US GAAP		
Skupina XYZ - Súvaha k 31.12. 20-2		
	v tisícoch USD	
	20-2	20-1
AKTÍVA		
Krátkodobé aktíva	X	X
Peniaze a tržné cenné papiere	X	X
Pohľadávky	X	X
Zásoby	X	X
Časové rozlíšenie a odložené krátkodobé aktíva	X	X
Krátkodobé aktíva celkom	X	X
Dlhodobé aktíva	X	X
Investície		
Investície do majetkových podielov	X	X
Dlhopisy a podobné investície	X	X
Investície celkom	X	X
Pozemky, stavby a zariadenia	X	X
Pozemky, budovy a ostatné zariadenia	X	X
Opravy	X	X
Pozemky, stavby a zariadenia celkom		
Nehmotný majetok	20-2	20-1
Prenajatý majetok		
Goodwill		
Opravy	X	X
Nehmotný majetok celkom	X	X
Dlhodobé aktíva celkom	X	X
Aktíva celkom	X	X
Menšinový podiel	X	X
Vlastný kapitál celkom	X	X
Dlhodobé záväzky		
Dlhodobé pôžičky	X	X
Odložená daň	X	X
Dlhodobé rezervy	X	X
Dlhodobé záväzky celkom	X	X
Krátkodobé záväzky		
Obchodné a iné záväzky	X	X
Krátkodobé pôžičky	X	X
Krátkodobá časť dlhodobých pôžičiek	X	X
Splatná daň	X	X
Krátkodobé rezervy	X	X
Krátkodobé záväzky celkom	X	X
Záväzky celkom	X	X
Vlastný kapitál a záväzky celkom	X	X

Slovenská legislatíva: Súvaha má podľa slovenského účtovníctva predpísanú formu. Podľa tejto formy musia byť aktíva a pasíva vykázané oddelene. Tlačový formát jednotlivých položiek súvahy má presne predpísaný vzhľad a rozdelenie účtovného rozvrhu do jednotlivých riadkov a kategórií je taktiež presne dané.

4.3.1.2 Krátkodobé/dlhodobé rozlišovanie (Current/non-current distinction)

Definícia krátkodobého a dlhodobého rozlišovania údajov v súvahe má medzi interpretáciou IFRS a US GAAP jeden rozdiel. Kým IFRS definuje, že ak má firma záväzok, ktorý je technicky krátkodobý (akcie, dlhopisy ktoré sa majú premeniť na peňažné prostriedky do 12 mesiacov), ale firma plánuje jej premenenie na peňažné prostriedky až po 1 roku, vykáže sa napriek tejto skutočnosti ako krátkodobý. Podľa US GAAP sa naopak vykáže ako dlhodobý.

Slovenská legislatíva: Podľa § 12 Všeobecné zásady pre členenie majetku, ods. 1 v slovenských Postupoch účtovania je dlhodobý majetok majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnanie iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je dlhšia ako jeden rok. Pri krátkodobom majetku je táto doba najviac jeden rok. Základom pre určenie krátkodobej alebo dlhodobej povahy majetku je informácia známa v dobe vzniku účtovného prípadu. Z uvedeného je teda zrejmé, že slovenská legislatívna úprava je v tomto bode bližšia štandardom IFRS.

4.3.2 Výkaz ziskov a strát (Income Statement)

Výkaz ziskov a strát poskytuje náhľad na výnosy a náklady, ktoré vznikli počas účtovného obdobia, a tým slúži na určenie výsledku hospodárenia. Vo výkaze ziskov a strát sa nachádza množstvo užitočných informácií, ako napríklad celkové tržby spoločnosti, čistý zisk, náklady na výrobu či prevádzkové náklady. Investor z neho získava cenné údaje o podniku a jeho manažmente. Môže zistiť, ako a či vôbec je spoločnosť zisková. IFRS a US GAAP sa líšia v názore na formu prezentovania výkazu ziskov a strát, ako aj na uvádzanie mimoriadnych položiek.

4.3.2.1 Forma výkazu ziskov a strát (Format of the Income Statement)

Podobne ako pri súvahe, aj pri výkaze ziskov a strát je medzi súbormi oboch štandardov rozdiel vo forme, v ktorej je prezentovaný.

IFRS: Podľa IFRS sa môže zostaviť v jednej z dvoch možných foriem. Prvá je druhová, pri ktorej sa náklady zoskupujú podľa ich charakteru (napríklad odpisy, nákupy materiálu, mzdy a platy, náklady na reklamu a pod.). Druhá možná forma je účelová, v ktorej sa náklady zoskupujú podľa ich funkcií, ako náklady na predaj (výrobných, tovaru, služieb), odbytové náklady a administratívne aktivity. Toto vykazovanie často poskytuje používateľom viac informácií v porovnaní s klasifikáciou nákladov podľa druhu. Avšak klasifikácia nákladov podľa funkcií môže byť subjektívna.

US GAAP: Podľa US GAAP možnosť výberu neexistuje, prípustná forma je len účelová.

Ilustratívne príklady účelovej a druhovej formy prezentácie výkazu ziskov a strát:

Účelová forma výkazu ziskov a strát		
Skupina XYZ - Výkaz ziskov a strát pre rok ukončený 31.12.20-2		
	20-2	20-1
Výnosy	X	X
Náklady na predaný tovar	(X)	(X)
Hrubý zisk	X	X
Ostatné výnosy	X	X
Odbytové náklady	(X)	(X)
Administratívne náklady	(X)	(X)
Ostatné náklady	(X)	(X)
Finančné náklady	(X)	(X)
Podiel na zisku pridružených spoločností	X	X
Zisk pred zdanením	X	X
Daň zo zisku	(X)	(X)
Zisk za obdobie	X	X
Prislúchajúce:		
Akcionárom materskej spoločnosti	X	X
Držiteľom menšinových podielov	X	X
	X	X

Druhá forma výkazu ziskov a strát		
Skupina XYZ - Výkaz ziskov a strát pre rok ukončený 31.12.20-2		
	20-2	20-1
Výnosy	X	X
Ostatné výnosy	X	X
Zmena stavu zásob hotových výrobkov a nedokončenej výroby	(X)	X
Aktivácia	X	X
Spotrebované suroviny a materiál	(X)	(X)
Mzdové náklady	(X)	(X)
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	(X)	(X)
Zníženie hodnoty pozemkov, budov a zariadení	(X)	(X)
Ostatné náklady	(X)	(X)
Finančné náklady	(X)	(X)
Podiel na zisku pridružených spoločností	X	X
Zisk pred zdanením	X	X
Daň zo zisku	(X)	(X)
Zisk za obdobie	X	X
Prislúchajúce:		
Akcionárom materskej spoločnosti	X	X
Držiteľom menšinových podielov	X	X
	X	X

Slovenská legislatíva: Výkaz má podľa slovenského účtovníctva predpísanú formu, ktorá obsahuje prezentáciu výkazu ziskov a strát podľa funkcie výnosov alebo nákladov, teda má účelovú formu.

4.3.2.2 Mimoriadne položky (Extraordinary items)

Mimoriadne položky sú definované ako nepravidelné a neobvyklé. Tieto položky sú väčšinou zásahy vyšších mocí, čo predstavujú úkazy ako vojny, teroristické útoky ale aj živelné pohromy ako napríklad požiar. Okrem týchto to však môže byť aj záporný goodwill či zisk z reštrukturalizácie nedobytných záväzkov pre dlžníka.

Mimoriadne položky IFRS neumožňuje uvádzať, zatiaľ čo US GAAP áno.

Slovenská legislatíva: Slovenské Postupy účtovania stanovujú účtovanie mimoriadnych položiek ako položiek neobvyklého charakteru škody a náhrad škôd z mimoriadnych príčin, tvorby či rozpustenia rezerv a opravných položiek mimoriadneho charakteru, významných nákladov či výnosov minulých účtovných období. Slovenská legislatíva uvádzanie mimoriadnych položiek umožňuje.

4.3.3 Výkaz o peňažných tokoch (Cash flow statement)

Toky peňazí a peňažných ekvivalentov z firmy a do firmy sú vykazované vo výkaze o peňažných tokoch. Výkaz používateľom pomáha objasniť, či zdrojom peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov pre činnosť podniku bola interná zárobková činnosť alebo externé zdroje vo forme pôžičky alebo emisie cenných papierov. Zároveň objasňuje, či boli tieto prostriedky využité na obstaranie dlhodobého či krátkodobého majetku, na splatenie dlhov alebo na výplatu dividend a podobne. Názory IFRS a US GAAP na prezentáciu ako aj na definície obsiahnuté vo výkaze o peňažných tokoch sa vo väčšine nerozhádzajú, ale naopak, sú si vzájomne veľmi podobné. Napriek tomu, určité rozdiely sa v nich vyskytujú. Tieto rozdiely sú popísané v nasledujúcich dvoch podkapitolách.

4.3.3.1 Forma výkazu o peňažných tokoch (Format of the Cash flow statement)

Vo forme výkazu, ktorý súbory štandardov vyžadujú, rozdiel nie je. Oddelene je klasifikovaný peňažný tok z prevádzkových, investičných aj finančných aktivít.

Možné metódy vykazovania sú dve: priama a nepriama. Pri priamej metóde je výkaz o peňažných tokoch zostavený na základe transformácie jednotlivých nákladových a výnosových položiek na výdavky a príjmy prostredníctvom prírastkov a úbytkov položiek súvahy. Pri nepriamej metóde je výkaz o peňažných tokoch zostavený na základe zisku za bežné obdobie. Tento zisk je upravený o náklady, ktoré nie sú výdavkami, o zníženie položiek aktív, o zníženie položiek pasív a o ďalšie použitie zisku. IFRS umožňujú oba prístupy. US GAAP taktiež dovoľujú oba, no SEC odporúča priamu metódu. Priama metóda poskytuje informácie, ktoré môžu byť užitočné pri odhade

budúcich peňažných tokov, a ktoré nie sú k dispozícii pri použití nepriamej metódy. V praxi je však zaužívanejšia nepriama metóda vykazovania peňažných tokov.

Slovenská legislatíva: Prípustné sú obe formy. V praxi sa priama metóda používa málokedy, pretože podvojné účtovníctvo priamo neposkytuje pre jej zostavenie potrebné údaje.

4.3.3.2 Definícia peňazí a peňažných ekvivalentov (Definition of cash and cash equivalents)

IFRS: Peniaze a peňažné ekvivalenty sú krátkodobé, vysoko likvidné investície, ktoré sú ľahko zameniteľné na známe množstvo hotovosti a podliehajú nepatrnému riziku zmeny hodnoty. Investícia je spravidla kvalifikovaná ako hotovosť, len ak má lehotu splatnosti najviac 3 mesiace od dátumu akvizície. Hotovosť môže zahrňovať aj schválené prekročenie limitu na bankovom účte, avšak nie krátkodobú bankovú pôžičku.

US GAAP: Definícia je podobná IFRS definícii, s jedným rozdielom. Prečerpanie bankového limitu na bankovom účte nie je súčasťou peňazí ani peňažných ekvivalentov. Zmeny v bilancii prečerpaní sú klasifikované ako spôsob financovania peňažného toku.

Slovenská legislatíva: Podľa Postupov účtovania sa kontokorentný účet účtuje na účte 221 - Bankové účty. V súvahe sa pasívny zostatok vykazuje ako poskytnutý krátkodobý bankový úver.

4.4 Aktíva (Assets)

Aktíva sú ekonomické zdroje riadené podnikom ako výsledok minulých udalostí, od ktorého sa očakáva budúci ekonomický prospech pre podnik. V tejto podkapitole sa venujeme rozdielom štandardov IFRS a US GAAP pojednávajúcich o aktívach, a to v témach nehmotné aktíva, zásoby, zníženie hodnoty hmotných a nehmotných aktív a lízing.

4.4.1 Nehmotné aktíva (Intangible assets)

Nehmotné aktíva sú definované podľa IFRS a US GAAP ako identifikovateľné nepeňažné aktívum bez fyzickej hmoty riadené podnikom. Môže byť buď nadobudnuté alebo vytvorené vlastnou činnosťou.

4.4.1.1 Vykazovanie nehmotných aktív (Recognition of intangible assets)

Štandardy IFRS a US GAAP hovoriace o vykazovaní nadobudnutých aktív sú veľmi podobné. Nadobudnuté aktívum je vykázané, ak je budúci ekonomický úžitok zodpovedajúci aktívu pravdepodobný a náklady na aktívum sa dajú spoľahlivo oceniť.

V štandardoch pojednávajúcich o vykazovaní nehmotných aktív vytvorených vlastnou činnosťou sa však rozdiel vyskytuje, a to v obstarávacích cenách spojených s ich tvorbou. Tieto sú rozdelené do výskumnej a do vývojovej fázy. Výskumnú fázu tvoria činnosti ako získavanie nových poznatkov, vyhodnocovanie výsledkov skúmania, hľadanie alternatívnych materiálov a podobne. Vo fáze výskumu v rámci interného projektu podnik ešte nedokáže doložiť existenciu nehmotného aktíva, ktoré mu pravdepodobne prinesie budúci ekonomický úžitok. Vo vývojovej fáze síce dokončenie interne generovaného aktíva ešte nie je uskutočnené, ale podnik už môže jeho existenciu doložiť.

IFRS: Obstarávacie ceny nehmotných aktív vytvorených vlastnou činnosťou, ktoré sú vo výskumnej fáze, sú vždy uznané ako náklady. Obstarávacie ceny takýchto aktív vo vývojovej fáze však môžu vstupovať do hodnoty majetku, ak sú podnikom splnené a dokázateľné nasledujúce podmienky:

- dokončenie nehmotného aktíva je technicky uskutočniteľné,
- firma má zámer dokončiť tvorbu nehmotného aktíva tak, že ho bude možné predat' alebo používať,
- podnik je schopný demonštrovať, akým spôsobom firme toto aktívum v budúcnosti pravdepodobne prinesie ekonomické výhody; podnik musí byť tiež schopný dokázať, že pre výstupy aktíva existuje trh, alebo, ak sa bude používať interne, akým spôsobom jej bude úžitok prinášať,

- firma má dostatočné technické a finančné zdroje na to, aby dokončila jeho vývoj,
- firma je schopná spoľahlivo oceniť výdavky súvisiace s aktívom počas jeho vývoja.

US GAAP: Obstarávacie ceny zaradené do výskumnej alebo vývojovej fázy sa nesmú kapitalizovať, ale vykážu sa ako náklady obdobia.

Z uvedeného teda vyplýva, že IFRS umožňuje za určitých podmienok kapitalizáciu obstarávacích cien, ktoré sú zaradené do vývojovej fázy. Podľa US GAAP však tieto nemôžu vstupovať do hodnoty majetku.

Slovenská legislatíva: V slovenskej legislatíve je oblasť obstarávacích cien interne generovaných aktív riešená nasledovným spôsobom: dlhodobý nehmotný majetok, ktorý je vytvorený vlastným vývojom, sa aktivuje na účte 012-Aktivované náklady na vývoj, ak sa dajú preukázať podmienky obdobné podmienkam uvedených v štandardoch IFRS. V opačnom prípade sa účtujú do nákladov účtovných období, v ktorých vznikli.

4.4.2 Zásoby (Inventories)

Zásoby sú podľa IFRS a US GAAP definované ako aktíva, ktoré spĺňajú niektorú z nasledujúcich podmienok:

- sú určené na predaj v bežnom podnikaní firmy,
- sú v procese výroby s cieľom takéhoto predaja,
- sú vo forme materiálu alebo spotrebného tovaru určeného na zužitkovanie vo výrobnom procese alebo pri poskytovaní služieb.

4.4.2.1 Metódy oceňovania zásob (Measurement of inventories)

Zhoda medzi IFRS a US GAAP je v tom, že sa má používať metóda priamej identifikácie. V prípadoch, kedy to nie je možné, má sa použiť buď metóda FIFO (first-in first-out) alebo metóda váženého priemeru z obstarávacích cien. Rozdiel sa nachádza

v ďalšej možnej metóde, a síce LIFO (last-in first-out). LIFO je od 1.januára 2005 podľa štandardov IFRS zakázaná, no podľa US GAAP zakázaná nie je. Táto metóda však nie je v praxi často používaná.

Podľa štandardov oboch súborov by sa zvolená metóda mala používať konzistentne. To znamená, že sa použije rovnaká metóda na položky, ktoré sú podobného charakteru.

Slovenská legislatíva: Podľa slovenskej legislatívy sa metóda LIFO nepoužíva. Úbytok zásob rovnakého druhu sa môže účtovať v ocenení cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom z obstarávacích cien alebo vlastných nákladov. Druhý možný spôsob je, keď prvá cena na ocenenie prírastku zásob sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku zásob. Vážený aritmetický priemer sa počíta najmenej raz za mesiac.

4.4.3 Zníženie hodnoty nehmotných aj hmotných aktív (Impairment)

Firmy majú povinnosť pravidelne preverovať, či hodnota ich aktív nepoklesla. Na to, aby firmy vedeli, kedy takúto kontrolu previesť, súbory štandardov poskytujú zoznam indikátorov. Patria sem:

- významný pokles v tržnej cene aktíva (pokles väčší, ako pokles spôsobený jeho samotným používaním),
- iná nepriaznivá externá zmena (technologické, trhové, obchodné či právne zmeny, ktoré vedú k poklesu cien výrobkov alebo služieb, ktoré aktívum pre firmu zaisťuje),
- nepriaznivá interná zmena (krádež, strata, fyzické poškodenie aktíva),
- nepriaznivá zmena v operáciách firmy (pravdepodobnosť väčšia ako 50%, že prebehne reštrukturalizácia, predaj alebo likvidácia obchodnej jednotky),
- zisk, ktorý firme prinieslo dané aktívum, nespĺňa pôvodné očakávania,
- náklady spojené s obstaraním aktíva sú vyššie ako sa očakávalo,
- účtovná hodnota majetku je vyššia ako trhová kapitalizácia firmy,

- zvýšenie trhovej úrokovej miery alebo inej trhovo orientovanej miery výnosnosti investícií, pričom toto zvýšenie pravdepodobne ovplyvní určenie hodnoty z pokračujúceho využitia aktíva a významne zníži jeho spätné získateľnú čiastku.

Uvedené indikátory sú pre oba súbory štandardov zhodné, avšak posledné dva prislúchajú len štandardom IFRS.

Slovenská legislatíva: Slovenská legislatíva upravuje podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní majetku v §21 Postupov účtovania. O znížení hodnoty dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sa účtuje na opravných položkách k dlhodobému majetku. O trvalom znížení hodnoty dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje prostredníctvom odpisov, ak nejde o škodu.

4.4.3.1 Postup pri teste znehodnotenia (Impairment test)

IFRS: Test sa technicky nepožaduje, ale prakticky sa vyžaduje, aby firmy vyčíslili ekonomickú hodnotu, ktorú majetok v budúcnosti prinesie. Je to nevyhnutné v prípade, že sa zaznamená jeden alebo viac indikátorov. Táto ekonomická hodnota sa zistí tak, že sa porovná reálna hodnota mínus cena za likvidáciu s hodnotou z pokračujúceho využitia. Ekonomická hodnota je potom tá, ktorá je z týchto dvoch vyššia.

Reálna hodnota sa určí tak, že sa určia záväzné ponuky na odkúpenie tohto majetku. Ak sa ponuky nepodarí získať, môže sa vychádzať z ceny na aktívnom trhu pre porovnateľný majetok. Ak ani táto možnosť nie je k dispozícii, vychádza sa z odhadu, za koľko by sa mohlo aktívum predat' v transakcii na dĺžku paže (arm's-length transaction), teda v transakcii, ktorá prebehla dobrovoľne, bez nátlaku medzi nezávislými stranami.

Hodnota z pokračujúceho využitia je súčasná hodnota zistená metódou, v ktorej sa peňažný tok upravuje o riziko s ním spojené.

US GAAP: Ak firma zaznamená jeden alebo viac indikátorov, vyžaduje sa okamžité prevedenie testu znehodnotenia. Tento test sa nazýva test s dvomi krokmi, ktoré pozostávajú z postupného uskutočnenia nasledujúcich činností:

Krok č.1

- odhad čistých peňažných tokov spojených s aktívom do konca životnosti,
- zráťanie čistých peňažných tokov,
- porovnanie súčtu čistých peňažných tokov a čistej účtovnej hodnoty,
- ak je čistá účtovná hodnota vyššia ako súčet peňažných tokov, pokračuje sa Krokom č.2,

Krok č.2

- odhad reálnej hodnoty aktíva,
- porovnanie reálnej hodnoty a čistej účtovnej hodnoty,
- ak je čistá účtovná hodnota vyššia ako reálna hodnota, odpíše sa aktívum k reálnej hodnote oproti strate.

Reálna hodnota sa má zistiť tak, že sa získajú ponuky z aktívneho trhu. Ak to nie je možné, tak sa má zistiť cena pre porovnateľný majetok, alebo sa má použiť iná oceňovacia metóda.

Firmy by mali túto povinnosť brať vážne, nakoľko sa jedná o pravdivé vyjadrenie hodnoty majetku. Z tohto dôvodu sú štandardy týkajúce sa znehodnotenia písané vcelku prísne.

4.4.4 Lízing (Lease)

Lízing sa člení do dvoch skupín: operatívny lízing a finančný lízing. Pri klasifikácii lízingu ako finančný lízing sa tvrdenia štandardov IFRS a US GAAP nerozchádzajú do veľkej miery, totožné však nie sú.

4.4.4.1 Klasifikácia lízingov ako finančný lízing (Classification of leases as a financial lease)

Klasifikácia lízingov je založená na rozsahu, v akom riziká a odmeny plynúce z vlastníctva prenajatého majetku spočívajú na nájomcovi či poskytovateľovi lízingu. Lízing je klasifikovaný ako finančný lízing, ak prevádza v podstate všetky riziká a odmeny plynúce z vlastníctva na nájomcu. Indikátory na určenie toho, či sa jedná o klasifikáciu lízingu ako finančného (kapitálového) podľa IFRS a US GAAP sú:

- **IFRS aj US GAAP:** na základe dohody prejde vlastníctvo predmetu na nájomcu koncom nájomnej doby,
- **IFRS aj US GAAP:** dohoda obsahuje opciu na výhodné odkúpenie, teda na začiatku lízingu je primerane isté, že opcia bude využitá,
- **IFRS:** doba lízingu je na podstatnú časť ekonomickej životnosti majetku, aj keď nedôjde k prevodu vlastníckeho práva,

US GAAP: doba trvania dohody je rovná alebo vyššia ako 75% ekonomického života majetku,

- **IFRS:** na začiatku lízingu je súčasná hodnota minimálnych lízingových splátok v podstate rovná reálnej hodnote prenajatého majetku,

US GAAP: súčasná hodnota splátok je rovná alebo je vyššia ako 90% reálnej hodnote prenajatého majetku,

- **IFRS:** prenajatý majetok má takú podstatu, že bez väčších úprav ho môže používať len nájomca, teda je zvláštnej povahy,

US GAAP: nešpecifikuje.

IFRS určuje ďalšie ukazovatele, ktoré by mohli viesť k lízingu klasifikovanému ako finančný lízing:

- vypovedanie dohody prinesie nájomcovi stratu spojenú s jej vypovedaním,
- zisky alebo straty z kolísania reálnej hodnoty zostatku pripadnú nájomcovi,

- nájomca má možnosť pokračovať v lízingu v sekundárnom období (po tom, ako oficiálne skončí) za výhodných podmienok (nižší ako trhové nájomné).

US GAAP tieto dodatočné ukazovatele nešpecifikuje.

Slovenská legislatíva: V súlade s §30a Postupov účtovania sa na účely účtovania finančného prenájomu pod pojmom finančný prenájom rozumie nájom dlhodobého hmotného majetku, a to s dohodnutým právom na kúpu prenajatého majetku, ak počas dohodnutej doby nájomca užíva prenajatý majetok za jednorazovú dohodnutú platbu alebo viac dohodnutých platieb, ktoré sú uhrádzané počas dohodnutej doby nájmu.

Aby mohol byť z daňového hľadiska finančný prenájom uznaný, musia byť podľa slovenskej legislatívy splnené nasledovné podmienky:

- finančný prenájom musí byť správne zaúčtovaný v účtovníctve účtovnej jednotky a musí preukázateľne súvisieť s dosiahnutím, zabezpečením alebo udrжанím jej príjmov,
- doba prenájomu prenajímanej veci musí byť dlhšia ako 60% určenej doby odpisovania, najmenej však tri roky,
- kúpna cena prenajatej veci nesmie byť vyššia ako zostatková cena veci pri rovnomernom odpisovaní podľa zákona o dani z príjmov,
- nájomca počas trvania nájmu odpíše prenajatý majetok do výšky 100% z hodnoty istiny, a to rovnomerne, pomernou časťou pripadajúcou na každý kalendárny mesiac doby prenájomu,
- po ukončení doby nájmu má bez zbytočného odkladu prejsť vlastnícke právo k predmetu nájmu z prenajímateľa na nájomcu,
- v prípade, že je nájomné uhrádzané fyzickej osobe, musí byť zaplatené.

4.5 Závazky (Liabilities)

Anglosaské účtovníctvo, teda aj US GAAP, chápe funkciu firmy tak, že má generovať zisk. Vychádza z tzv. finančného konceptu kapitálu. Z tohto pohľadu je logickejšie rozdelenie súvahy na majetok, záväzky a kapitál (vlastné imanie). Na druhej strane IFRS je ovplyvnené nemeckým účtovníctvom, ktoré vychádza z fyzického konceptu kapitálu. Firmu chápe ako výrobcu tovaru, poskytovateľa služieb a zamestnávateľa pracovníkov. Z tohto pohľadu je logickejšie rozdelenie súvahy na aktíva a pasíva.

Správna klasifikácia a analýza záväzkov je zásadná pre posúdenie finančnej situácie podniku. V tejto kapitole sa venujeme rozdielom medzi IFRS a US GAAP v oblasti vzniku a zániku záväzku, jeho ocenenia, tvorby a použitia rezerv a reštrukturalizácie nedobytných záväzkov.

4.5.1 Vznik a zánik záväzku (Liability recognition and derecognition)

Podľa IFRS aj US GAAP záväzok vzniká v momente transakcie alebo inej udalosti, kedy účtovnej jednotke vzniká pravdepodobne v budúcnosti povinnosť previesť majetok alebo poskytnúť službu.

Pri zániku záväzku je medzi tým, čo hovoria jednotlivé štandardy rozdiel. Finančný záväzok zaniká v momente, kedy buď:

- dlžník zaplatí obligáciu a týmto je zbavený záväzku,
alebo
- **IFRS**: je zbavený záväzku dohodou s veriteľom alebo zo zákona,
US GAAP: je zbavený záväzku dohodou s veriteľom alebo súdnym procesom,
alebo
- došlo ku značnej zmene podmienok dokumentu (diskontovaná súčasná hodnota nových peňažných tokov sa líši od predchádzajúceho peňažného toku o 10% alebo viac).

Obe pravidlá si sú veľmi podobné, ale IFRS sa vyjadruje širším pojmom, zatiaľ čo US GAAP vychádza z amerického právneho poriadku, kde môže dlžníka zbaviť záväzku len súd.

Slovenská legislatíva: Záväzok zaniká, ak dlžník zaplatí obligáciu, alebo sa dohodne s veriteľom, alebo je dlžník zbavený záväzku zo zákona, alebo došlo ku zmene podmienok zmluvy.

4.5.2 Ocenenie záväzkov (Liability measurement)

Všeobecne sa záväzky oceňujú na úrovni príjmov, ktoré by bolo možné získať výmenou pri postúpení záväzku. Existujú však aj výnimky zo záväzkov, pre ktoré sa táto metóda ocenenia nepoužíva.

IFRS: Záväzky (okrem derivátov) sa diskontujú a účtujú metódou amortizovanej ceny (záväzok sa vykáže v súčasnej hodnote a súvisiaci diskont, prémie alebo odložený úrok sa amortizuje metódou efektívnej úrokovej sadzby, teda na čistú hodnotu záväzku sa aplikuje stanovená diskontná sadzba tak, aby sa efektívny úrok premietol do každého obdobia). V praxi sa ale podľa IFRS nediskontujú bežné záväzky z obchodného styku splatné do jedného roka a iné podobné položky, ak rozdiel medzi súčasnou a nominálnou hodnotou nie je významný.

US GAAP: Rozdiel medzi IFRS a US GAAP požiadavkami sa nachádza v tom, že americké štandardy určujú položky, ktoré sa diskontovať nemusia. Sú to tieto:

- bežné záväzky z obchodného styku splatné do jedného roka,
- vratné a nevratné zálohy,
- transakcie medzi matkou a dcérou,
- účty bankových klientov,
- transakcie, pri ktorých sú úrokové sadzby predpísané štátom alebo regulátorom,
- rezervy a opravné položky.

V praxi sa všetky tieto položky neberú doslovne, ak by mohlo nastať skreslenie pravdivého a verného obrazu.

Slovenská legislatíva: Pokiaľ sa zistí pri inventarizácii záväzkov, že ich suma je rozdielna od sumy v účtovníctve, zvýšenie alebo zníženie záväzkov sa účtuje priamo na účte záväzkov so súvzťažným zápisom na ľarchu príslušného účtu nákladov alebo v prospech príslušného účtu výnosov. Ako príklad slúži záväzok, ktorý nie je splatený alebo splácaný včas a podľa zmluvy vzniká povinnosť platiť úroky z omeškania alebo penále.

4.5.3 Rezervy (Provisions)

Pod pojmom rezerva sa rozumie záväzok neurčitého času alebo výšky. IFRS má špecifický štandard, ktorý pojednáva o rôznych typoch rezerv, a síce IAS 37. US GAAP má naproti tomu viacero štandardov venujúcich sa rôznym špecifickým typom rezerv, ako napríklad zodpovednosti za znečistenie životného prostredia či reštrukturalizácii.

4.5.3.1 Tvorba rezerv (Recording provisions)

IFRS: Rezerva by mala byť vykázaná ak:

- podnik má súčasnú povinnosť ako dôsledok minulých udalostí,
- je pravdepodobné, že na splnenie povinností bude požadovaný úbytok zdrojov,
- dá sa uskutočniť spoľahlivý odhad výšky povinnosti.

V prípade, ak tieto podmienky nie sú splnené, žiadna rezerva by nemala byť vykázaná. Podľa IAS 18 sa ďalej zakazuje tvorba rezerv pre podmienené záväzky.

US GAAP: Podmienený záväzok, a teda aj rezervy, sa tvorí, ak je podmienená strata alebo náklad:

- pravdepodobná,
- odhadnuteľná.

V prípade, ak je len pravdepodobná, alebo len odhadnuteľná, vykázať sa nemusí. V tom prípade sa však musí sa vysvetliť v prílohe.

V oboch štandardoch sa vyskytuje slovo pravdepodobný. Jeho vysvetlenie je však iné pre IFRS a iné pre US GAAP. IFRS ho definuje ako: viac pravdepodobný ako nepravdepodobný. Z pohľadu US GAAP znamená budúcu udalosť, ktorá pravdepodobne nastane, čo sa v praxi zvykne chápať (v prípade rezerv) ako na 85% - 90% isté.

Slovenská legislatíva: Rezerva je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí. Je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, pričom ak nie je známa presná výška tohto záväzku, ocení sa odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti. Rezerva sa tvorí na základe zásady opatrnosti na riziká a straty.

4.5.3.2 Oceňovanie rezerv (Measurement of provisions)

Podľa IFRS by mala byť suma vykázaná ako rezerva najlepším odhadom výdavku vyžadovaného na vyrovnanie súčasnej povinnosti k súvahovému dňu. Ak rezerva, ktorá sa má oceňovať, obsahuje rozsiahlu skupinu položiek, všetky výsledky sa vážia podľa pravdepodobností. Ak existuje spojené rozpätie možných výsledkov a každý bod z tohto rozpätia je rovnako pravdepodobný, použije sa stredný bod rozpätia. Naproti tomu podľa US GAAP sa použije spodný bod, teda minimum.

4.5.3.3 Rezervy na reštrukturalizáciu (Restructuring provisions)

Názory na vykazovanie rezerv na reštrukturalizáciu sa podstatne rozchádzajú z pohľadu oboch súborov štandardov. V záujme konvergenzie sa však obidve strany priblížia, a tieto rezervy sa tvoriť nebudú.

IFRS: Rezerva na reštrukturalizáciu sa vykáže, len ak má podnik formálny záväzok, čo znamená, že v reštrukturalizácii musí byť dokázateľne angažovaný. Podnik je dokázateľne angažovaný podľa medzinárodných účtovných štandardov vtedy, keď má detailný formálny plán reštrukturalizácie, alebo keď má právny záväzok. Podnik nesmie

zrušiť tento plán, buď z dôvodu, že jeho implementácia už začala, alebo z dôvodu, že urobil verejné vyhlásenie hlavných črt plánu, a tým dal podnet na vznik určitého očakávania ďalších účastníkov (zákazníkov, dodávateľov a pod.).

US GAAP: Nedovoľuje tvorbu rezerv na reštrukturalizáciu. Existuje však výnimka, ktorá sa vzťahuje na jednorazové odstupné pri ukončení pracovného pomeru s podmienkou, že dotknutí zamestnanci musia byť o detailoch tohto plánu informovaní. IFRS špecifickú komunikáciu so zamestnancami v takomto prípade nevyžaduje.

Slovenská legislatíva: V slovenskom zákone o účtovníctve sa termín rezerva na reštrukturalizáciu nevyskytuje. Avšak presne definuje jednotlivé záväzkové druhy (napríklad odstupné, odchodné), na ktoré sa rezervy tvoria.

4.5.4 Reštrukturalizácia nedobytných záväzkov (Troubled debt restructuring)

Aj podľa IFRS, aj podľa US GAAP platí, že ak sa dlžník a veriteľ dohodnú na nových, významne iných podmienkach ako bol pôvodný záväzok, tento zaniká a vzniká nový. Obidve strany vzniknutý rozdiel medzi pôvodnou a novou účtovnou hodnotou záväzku premietnu do bežného výsledku hospodárenia. US GAAP však špecifikuje, že ak vznikne dlžníkovi zisk, klasifikuje sa tento ako mimoriadna položka.

4.6 Vykazovanie výnosov z bežnej činnosti (Revenue recognition)

Problematika vykazovania výnosov vo svetovom účtovníctve je veľmi citlivá záležitosť, a preto sa jej v účtovnej odbornej praxi venuje významná pozornosť. V tejto podkapitole rozoberáme rozdiely štandardov IFRS a US GAAP zaoberajúce sa vykazovaním výnosov, v oblastiach definície výnosov, ich oceňovaní, vykazovaní, zmlúv s viacerými dodávateľmi a v oblasti stavebných zmlúv.

4.6.1 Definície výnosov (Definitions of revenue)

IFRS: Výnos je definovaný v Koncepčnom rámci IASB ako zahrňujúci výnosy z bežnej činnosti a iné výnosy. Štandard IAS 18 ho definuje ako zvýšenie ekonomických úžitkov počas účtovného obdobia vyplývajúcich z bežných aktivít podniku, vo forme zhodnotenia alebo prírastkov majetku alebo zníženia záväzkov, v dôsledku ktorých dochádza k zvýšeniu vlastného imania, iného ako je zvýšenie súvisiace s vkladmi alebo príspevkami vlastníkov účtovnej jednotky.

US GAAP: Výnos je definovaný ako reprezentácia aktuálnych alebo očakávaných peňažných prírastkov (alebo ich ekvivalentov), ktoré nastali alebo vyplynú z hlavných pokračujúcich operácií podniku

Slovenská legislatíva: Výnos je definovaný ako zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť. Ekonomický úžitok je definovaný ako možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ich ekvivalentov.

4.6.2 Oceňovanie výnosov (Revenue measurement)

Oceňovanie výnosov z bežnej činnosti si podľa oboch koncepčných rámcov vyžaduje oceňovanie v objektívnej hodnote obdržanej alebo obdržateľnej protihodnoty. Pod objektívnou hodnotou sa rozumie suma, za ktorú môže byť majetok vymenený, medzi informovanými a dobrovoľne zúčastnenými stranami v nezávislej transakcii. Diskontovanie na súčasnú hodnotu sa vyžaduje podľa IFRS tam, kde je tok peňazí alebo peňažného ekvivalentu do firmy odložený, a v limitovaných prípadoch aj podľa US GAAP. Pod diskontovaním sa rozumie výpočet súčasnej hodnoty výdavkov z hodnoty budúcej pomocou diskontnej sadzby.

Slovenská legislatíva: Podľa slovenskej legislatívy sa diskontovanie nevyžaduje.

4.6.3 Vykazovanie výnosov z bežnej činnosti (Revenue recognition)

IFRS: O vykázaní výnosu z bežnej činnosti podľa IFRS a kritériách, ktoré musia byť splnené, hovorí štandard IAS 18. Opisuje špecifické kritériá pre výnosy plynúce z predaja tovaru, z poskytovania služieb, výnosy z dividend ale aj pre úrokové výnosy. Jedným z kritérií, ktoré sú pre všetky spomínané výnosy spoločné, je pravdepodobnosť, že podnik bude mať ekonomický prospech spojený s transakciou. Druhým takýmto kritériom je, že suma výnosu sa dá určiť spoľahlivo.

US GAAP: US GAAP sa zameriava najmä na výnosy, ktoré boli zrealizované (premenené na peniaze alebo peňažný ekvivalent) a zaslúžené (teda boli splnené všetky podmienky, na základe ktorých vzniká dodávateľovi pohľadávka voči odberateľovi a neexistuje žiadna neukončená transakcia). Vykázanie výnosu z bežnej činnosti obsahuje výmennú transakciu (Exchange transaction), teda výnos sa nevykáže, pokiaľ sa výmena neudiala. To značí, že k dodávke služieb či tovaru muselo dôjsť.

Interpretácie štandardov US GAAP od americkej Komisie pre cenné papiere (SEC) určujú dodatočné pravidlá hovoriace o kritériách a podmienkach, ktoré musia byť splnené na to, aby mohol byť výnos vykázaný:

- cena za dodávku je pevne určená alebo stanoviteľná,
- existuje presvedčivý dôkaz o existencii obchodného vzťahu a o tom, že dodávka bola uskutočnená alebo služba poskytnutá a to tak, že zodpovedá stanoveným požiadavkám,
- dodávka tovaru alebo poskytnutie služieb bolo uskutočnené,
- pravdepodobnosť, že za dodávku služieb alebo tovaru bude zaplatené, je vysoká.

Uvedené pravidlá tvoria základ či kostru pre vykazovanie výnosov z bežnej činnosti podľa amerických a medzinárodných účtovných štandardov. Avšak v dôsledku ich mnohoročného vývoja postupne vznikla potreba špecifických pravidiel upravujúcich podmienky vykazovania v jednotlivých odvetviach.

Slovenská legislatíva: Snahou svetového účtovníctva (US GAAP, IFRS) je aplikovať do vykazovania výnosov časovú hodnotu peňazí a vykazovať ho v momente minimálneho

rizika ohrozenia jeho realizácie. Slovenská úprava je však ovplyvnená daňovými zákonmi, čoho následkom je vnímanie účtovníctva prevažne z pohľadu budúcej úpravy výsledku hospodárenia na základ dane.

4.6.4 Zmluvy s viacerými dodávateľmi (Multi-element arrangements)

Väčšia podrobnosť amerických účtovných štandardov oproti medzinárodným účtovným štandardom sa jasne prejavuje napríklad aj v prípade zmlúv s viacerými dodávateľmi.

IFRS: V Medzinárodných účtovných štandardoch IFRS neexistuje štandard, ktorý by usmerňoval takýto druh vykazovania výnosov. Kritériá vykazovania sú teda zvyčajne aplikované oddelene na jednotlivé transakcie. Avšak mali by byť aplikované na dve a viac transakcií súčasne, ak navzájom súvisia takým spôsobom, že obchodný efekt by ostal nepochopený bez spomenutia týchto transakcií ako celku.

US GAAP: Oproti IFRS americké účtovné štandardy US GAAP presne špecifikujú kritériá, podľa ktorých sa delia zmluvy s viacerými dodávateľmi na oddelené jednotky účtovníctva.

Slovenská legislatíva: Zákon o účtovníctve nešpecifikuje postup pri zmluvách s viacerými dodávateľmi. Pri týchto zmluvách sa postupuje podľa platnej legislatívy, ktorá tvorí koncepčný rámec obchodných vzťahov.

4.6.5 Zákazky na zhotovenie (Construction contracts)

Jednoznačný rozdiel vo vykazovaní výnosov z bežnej činnosti medzi IFRS a US GAAP sa vynára pri zákazkách na zhotovenie.

IFRS: Používa sa metóda percentuálneho odhadu plnenia zmluvy. Výnosy a vstupné náklady sú vykázané podľa stavu plnenia aktivít vyplývajúcich zo zmluvy, a to k dátumu súvahy. Avšak ak je pravdepodobné, že celkové obstarávacie ceny spojené s plnením zmluvy presiahnu celkové výnosy, táto očakávaná strata je okamžite vykázaná ako náklad.

US GAAP: Podľa štandardov US GAAP je preferovaná metóda percentuálneho odhadu plnenia zmluvy. Podobne ako pri IFRS je to prístup, pri ktorom sa odhadnuté percento plnenia zmluvy vynásobí celkovými odhadnutými výnosmi, aby sa tak určil dosiahnutý výnos. Na určenie obstarávacích cien sa prenásobí odhadnuté percento plnenia zmluvy odhadnutými celkovými obstarávacími cenami. Strata je vykázaná keď nastane, alebo keď očakávané obstarávacie ceny presiahnu očakávané výnosy.

Druhá metóda používaná pri zákazkách na zhotovenie sa nazýva metóda splnenej zmluvy. Podľa štandardov IFRS je však jej použitie zakázané. Naopak, podľa štandardov US GAAP, je jej použitie pri mimoriadnych okolnostiach prípustné. Táto situácia nastáva vtedy, ak sa odhady vstupných nákladov nedajú určiť s dostatočnou presnosťou. V tom prípade sú výnosy vykázané len vtedy, keď je zmluva splnená a kontrakt dokončený, alebo takmer dokončený.

4.7 Vykazovanie nákladov (Expense recognition)

Aj napriek pokroku, ktorý dosiahli FASB a IASB v oblasti konvergenzie a zjednotenia, naďalej existujú rozdiely medzi vyjadreniami IFRS a US GAAP, a to aj v oblasti vykazovania nákladov. V nasledujúcej podkapitole rozoberieme rozdiely v oblasti platieb zamestnancom na základe podielov.

4.7.1 Platby zamestnancom na základe podielov (Employee share compensation)

4.7.1.1 Uznanie nároku zamestnancov (Recognition of employee share compensation)

IFRS: Objektívna trhovú hodnotu akcií a opcií spoločnosti, ktorými sú odmeňovaní zamestnanci, je uznaná za obdobie, ku ktorému sa vzťahuje pracovno-právny vzťah zamestnanca. Odmena formou zamestnaneckých akcií a opcií je viazaná na dĺžku trvania pracovného pomeru bez akýchkoľvek výkonnostných podmienok a obmedzení.

US GAAP: Objektívna trhová hodnota akcií a opcií spoločnosti, ktorými sú odmeňovaní zamestnanci, je uznaná tromi rôznymi spôsobmi:

- jasne definovanými pravidlami,
- predpokladanou hodnotou,
- odvodením od viacerých podmienok odmeňovania.

Podmienky odmeňovania zamestnaneckými akciami môžu byť podľa US GAAP buď doba trvania zamestnaneckého pomeru, aktuálna trhová situácia alebo kvalita výkonu jednotlivých zamestnancov, prípadne kombinácia týchto podmienok.

Slovenská legislatíva: Slovenská legislatíva sa v tejto oblasti riadi zákonom o dani z príjmov.

4.7.1.2 Závazky zamestnávateľa plynúce z odvodového zaťaženia zamestnaneckých akcií a opcií (Employer's payroll tax payable on exercise of share options by employees)

IFRS: Závazok zamestnávateľa voči sociálnym inštitúciám, ktorý vyplýva zo zamestnaneckých akcií a obligácií, je uznaný za to isté obdobie za aké plyní zamestnancovi nárok na túto formu odmeňovania. Tento záväzok je splatný v tom istom období v akom je splatná aj odmena zamestnanca.

US GAAP: Závazok zamestnávateľa z titulu zamestnaneckým daní, ktoré plynú z príjmov z nadobudnutia zamestnaneckých akcií a opcií, je uznaný ako náklad v ten istý dátum ako sa uskutočnila úhrada tohto záväzku.

5. Konvergenčný proces účtovných štandardov

Rady FASB a IASB pracujú v súčasnosti na konvergencii oboch skupín účtovných štandardov na jeden spoločný súbor štandardov, ktorý bude vyhovovať potrebám a požiadavkám investorov a iných používateľov v globálnom meradle. Konvergencia je v súčasnosti najvyššou prioritou agendy oboch rád. Predpokladá elimináciu, poprípade zblíženie rozdielov oboch skupín štandardov.

Dôvodom konvergenzie účtovných štandardov je, aby investori mohli porovnávať firmy bez toho, aby sami vykonávali rôzne úpravy. V súčasnosti musia investori uskutočňovať viacero úprav, aby boli pre nich rôzne účtovné systémy porovnateľné.

Tvorcovia štandardov veria, že konvergencia umožní investorom vyhľadať príležitosti k investovaniu ľahšie.

SEC dovoľuje všetkým firmám, bez ohľadu na to, aký účtovný systém používajú, vstup na americké kapitálové trhy, ak ich účtovníctvo upravia v súlade so znením štandardov US GAAP. Pravdou ale ostáva, že investori majú väčšiu dôveru k firmám, ktoré používajú US GAAP ako svoj hlavný systém. Týmto faktom sú značne znevýhodnené neamerické firmy, ktoré nevykazujú podľa US GAAP. Konvergencia by mala teda chrániť investorov, no taktiež uľahčiť a zjednodušiť finančné vykazovanie firiem. Z tohto pohľadu by boli skonvergované systémy, ako všeobecne uznávané, veľmi výhodné a vhodné.

Ďalším veľmi významným dôsledkom konvergenzie by mohol byť fakt, že sa zlepší interná kontrola, a taktiež sa zrýchli proces zostavenia účtovnej závierky.

Napriek mnohým prínosom, ktoré konvergencia zaručene prinesie, existujú aj jej možné nevýhody. Jednou z nich môže byť aj skutočnosť, že ak existujú 2 účtovné systémy, tieto si navzájom „konkurujú“. Oba sa snažia vyvíjať smerom, ktorý je podľa tvorcov najlepší. Čím viac hláv, tým viac rozumu.

Úspech a rýchlosť ukončenia konvergenzie však nezávisí len od rád IASB a FASB. Jedným z problémov je, že existujú dva oficiálne interpretačné orgány: IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee) a EITF (Emerging Issues Task Force). Rada FASB taktiež vydáva poradenské príručky, a prispievať literatúrou začínajú aj mnohopočetné národné poradenské skupiny oboznámené s IFRS. Ak všetky

tieto interpretačné a regulačné orgány nedokážu pracovať spoločne v harmónii, a nedokážu zabrániť viacerým interpretáciám princípov, konečný cieľ harmonizovaných účtovných štandardov by mohol byť ohrozený.

5.1 Vývoj konvergenzie

Konvergenčný proces medzi štandardmi IFRS a US GAAP sa oficiálne začal v roku 2002 v meste Norwalk v štáte Connecticut. Rady FASB a IASB vtedy oznámili v dohode s názvom „Norwalk agreement“ zámer vypracovania a vydania jednotných účtovných štandardov. Vytýčili kroky, ktoré považovali za dôležité vo formovaní projektu konvergenzie. Dohoda tiež odzrkadľuje prácu, ktorú vykonala CESR (Committee of European Securities Regulators), aby identifikovala oblasti, kde je potrebné zdokonaľiť účtovné štandardy. FASB a IASB následne spoločne prezentovali dohodu o zbližovaní IFRS a US GAAP predstaviteľom vydavateľstiev národných účtovných štandardov na dvojdnovom stretnutí v Londýne.

Plán konvergenzie bol rozdelený do troch hlavných projektových okruhov:

- projekty, kde sa očakáva, že štandardy budú rovnaké od slova do slova,
- krátkodobé projekty, kde otázka konvergenzie pre vybrané štandardy bude vyriešená rýchlym procesom,
- dlhotrvajúce projekty, ktoré budú vyvíjať postup, aby sa dopracovali k optimálnemu zneniu štandardov.

Pre projekty, identifikované ako krátkodobé, sú vyhradené nasledovné témy:

IASB

- náklady na prijaté úvery a pôžičky (borrowing costs),
- spoločné podnikanie (joint venture),

FASB

- možnosť objektívnej hodnoty pre finančné nástroje (fair value option for financial instruments),
- finančný investičný majetok (investment property),
- výskum a vývoj (research and development),
- následné udalosti (subsequent events),

Spoločne IASB a FASB

- zníženie hodnoty (impairment),
- dane zo zisku (income tax).

Pre projekty, identifikované ako dlhodobé, sú vyhradené nasledovné témy:

- podnikové kombinácie (business combination),
- konsolidácia (consolidations),
- poradenstvo pri oceňovaní v objektívnej hodnote (fair value option),
- prezentácia finančných výkazov (financial statement presentation),
- penzijné pôžitky (post retirement benefits),
- vykazovanie výnosov z bežnej činnosti (revenue recognition),
- záväzky a vlastné imanie (liabilities and equity),
- finančné nástroje (financial instruments),
- odstránenie z vykazovania (derecognition),
- konsolidácia a jednotky na špeciálne účely (consolidations and special purpose entities),

- nehmotné aktíva (intangible assets),
- lízingy (leases).

Pre každý individuálny projekt boli špecifikované podrobnejšie ciele.

Vo februári roku 2006 vydali spoločne FASB a IASB „Memorandum of Understanding between the FASB and the IASB“, ktoré opisuje ich vzájomné dohody a budúce ciele. Uvedené memorandum bolo v roku 2008 aktualizované a rady v ňom uviedli, že hlavné projekty konvergenzie by mali byť dokončené do roku 2011. Robert Herz, predseda FASB sa vyjadril, že do tohto roku sa dosiahnu podstatné zlepšenia v IFRS aj US GAAP v oblastiach, ktoré sú dôležité pre investorov.

Rady súhlasili, že snaha o odstránenie rozdielov medzi štandardmi, keď obidva štandardy si vyžadujú značné zlepšenie, nie je tým najlepším riešením. Naopak, mal by sa vyvinúť nový, spoločný štandard. V súlade s týmto princípom, konvergenčná práca bude pokračovať po nasledujúcich dvoch líniách:

1. ak rady uskutočnia rozhodnutie o tom, či hlavné rozdiely v sledovanej oblasti by mali byť odstránené prostredníctvom jedného alebo viacerých krátkodobých projektov, cieľom bude dokončiť prácu v týchto oblastiach do roku 2008,
2. FASB a IASB sa budú snažiť o trvalý pokrok v ostatných oblastiach, kde sa ukazuje, že účtovné postupy si vyžadujú zlepšenie.

Cieľom projektu zblížovania IFRS a US GAAP je dosiahnuť stav, pri ktorom budú štandardy IFRS a US GAAP úplne kompatibilné. Táto kompatibilita bude naďalej udržiavaná pomocou koordinácie pracovného programu FASB a IASB. Obidve rady veria, že všeobecný súbor týchto vysoko kvalitných účtovných štandardov zlepší konzistenciu, porovnateľnosť a efektívnosť finančných výkazov umožňujúcich napredovanie svetového trhu s menšími problémami.

V rámci procesu zblížovania IFRS a US GAAP IASB plánuje hľadať podporu u vydavateľov národných štandardov. Pokiaľ sa pri formulovaní medzinárodných účtovných pravidiel bude aj naďalej vychádzať z toho najlepšieho, čo je obsiahnuté v US GAAP, IFRS a národných účtovných štandardov, budú mať svetové kapitálové trhy

k dispozícii taký súbor účtovných štandardov, ktorému budú investori môcť plne dôverovať.

5.1.1 Charakterizácia stavu konvergenčných projektov

V nasledujúcej časti kapitoly sa venujeme vybraným konvergenčným projektom a charakterizáciou ich aktuálneho stavu.

5.1.1.1 Projekt zaoberajúci sa vykazovaním výnosov z bežnej činnosti

Výnos je dôležitou položkou pre používateľov finančných výkazov. Pomáha im pri zhodnocovaní výkonnosti podniku. Štandardy IFRS a US GAAP venované vykazovaniu výnosov sa navzájom líšia. Navyše oba si vyžadujú vylepšenie. Cieľom projektu je objasniť zásady a princípy pri vykazovaní výnosov a vytvoriť spoločný štandard pre IFRS a US GAAP, ktorý budú môcť účtovné jednotky dôsledne aplikovať pri rôznych typoch transakcií. Štandard nahradí existujúce štandardy IFRS IAS 18, IAS 11 a súvisiace interpretácie. Pri US GAAP nahradí viacero štandardov a interpretácií, či už všeobecných alebo zameraných na špecifické odvetvia. Príprava tohto štandardu si vyžaduje:

- odstránenie nezrovnalostí a nedostatkov v existujúcich štandardoch zaoberajúcich sa vykazovaním výnosov,
- zjednodušenie prípravy finančných výkazov zredukovaním počtu štandardov, ktorými sa podniky riadia,
- zdokonalenie porovnateľnosti výnosov z bežnej činnosti medzi jednotlivými podnikmi, ktorá by nemala závisieť od geografickej polohy podniku.

Rady IASB a FASB publikovali 19. decembra 2008 diskusný materiál s názvom „Predbežné stanovisko k vykazovaniu výnosov z bežnej činnosti v zmluvných vzťahoch so zákazníkmi“ („Preliminary Views on Revenue Recognition in Contracts with Customers“). Článok je dôležitým krokom, ktorý povedie k vydaniu samotného štandardu. Je určený verejnosti na pripomienkovanie popísaných základných predstáv, ako bude budúci štandard vyzeráť. Materiál je otvorený pripomienkam verejnosti do 19. júla 2009.

Následné vydanie zverejneného návrhu (Exposure Draft) sa očakáva v roku 2010, prijatie definitívneho štandardu v roku 2011.

Predstava budúceho štandardu opísaná v diskusnom materiáli je taká, že výnos by mal byť vykázaný, keď podnik splní svoj záväzok poskytnúť tovar alebo služby zákazníkovi. Tento navrhovaný model chápe zmluvu s odberateľom ako sled práv a povinností plniť. Pojem „povinnosť plniť“ je v súvislosti s vykazovaním výnosov novinkou. V diskusnom materiáli je definovaný ako zmluvný prísľub previesť na odberateľov majetok (napríklad tovar alebo službu). Zavedením uvedeného pojmu by sa súčasné jednoduché transakcie mohli zmeniť na zložitejšie dohody s viacerými prvkami, pretože aj oni sa dajú chápať ako zmluvný prísľub previesť majetok na odberateľa. Problém, s ktorým sa spoločnosti môžu stretnúť, je stanoviť, koľko povinností plniť je možné v rámci konkrétnej zmluvy identifikovať. Riešenie v diskusnom materiáli je opísané na názornom príklade predaja počítača. Môže vzniknúť otázka, či ide o predaj niekoľkých čiastkových komponentov a montážnych služieb, alebo je to jeden účtovný prípad. Odpoveďou je, že všetky povinnosti sú splnené naraz, nakoľko všetky komponenty počítača sú predávané v jednom balíku. Účtujú sa teda ako jedna povinnosť.

Opísaný postup vykázania výnosu je už v súčasnosti obsiahnutý vo viacerých štandardoch, preto väčšina typov zmlúv nebude ovplyvnená. Zmena sa však dotkne napríklad stavebných zmluvných vzťahov. Výnos sa tu vykazuje pri uskutočnení aktivít vyžadovaných v zmluve, hoci nemali za následok dodanie tovaru ani služieb zákazníkovi. Vydaním nového spoločného štandardu sa už tento postup nebude používať.

5.1.1.2 Projekt zaoberajúci sa prezentáciou finančných výkazov

Cieľom projektu je vypracovať štandard, ktorý by usmerňoval prezentáciu údajov obsiahnutých vo finančných výkazoch. Budúci štandard bude určený pre všetky druhy podnikov. Výsledok projektu priamo ovplyvní to, ako podnik predkladá svoje výsledky používateľom účtovnej závierky. Zámerom rád IASB a FASB je podstatne vylepšiť užitočnosť informácií prezentovaných účtovnou jednotkou, a tým umožniť investorom dôslednejšie rozhodovanie o budúcnosti ich kapitálu. Rady došli k záveru, že dosiahnutie ich spoločného cieľa sa môže uskutočniť, len ak informácie vo finančných výkazoch budú mať nasledovné vlastnosti:

- poskytnú finančný pohľad na aktivity podniku (vzťahy medzi jednotlivými položkami výkazov musia byť jasné a finančné výkazy sa musia navzájom dopĺňať),
- budú rozčlenené tak, aby boli čo najviac nápomocné pri predpovedaní a odhadovaní budúcich peňažných tokov podniku,
- pomôžu používateľom odhadnúť finančnú flexibilitu podniku (pre investorov je mnohokrát podstatné, či podnik dokáže flexibilne využívať investičné príležitosti alebo zareagovať na nečakané ekonomické ťažkosti).

16. októbra tohto roku rady publikovali na pripomienkovanie verejnosti diskusný materiál pod názvom „Predbežné stanovisko k prezentácii finančných výkazov“ („Preliminary Views on Financial Statement Presentation“). Diskusný materiál je výsledkom viac než štvorročnej práce oboch rád, ich spoločných diskusií a konzultácií. Doba, poskytnutá verejnosti na prípadné komentáre a žiadosti o zmeny, sa skončila 14. apríla 2009. Počas tohto obdobia vybraní investori používali údaje vo finančných výkazoch pripravených podľa návrhu rád IASB a FASB. Ich pripomienky budú rady následne analyzovať na mítingu v júli tohto roku. Vydanie zverejneného návrhu sa predpokladá v roku 2010.

V diskusnom materiáli predstavitelia rady IFRS a US GAAP uviedli, že ich snahou je zostaviť štandard, podľa ktorého sa každý podnik môže rozhodnúť, v akom poradí uvedie jednotlivé kategórie finančných údajov. Tieto kategórie však musia byť prezentované v každom výkaze v rovnakom poradí. Podniky sa môžu rozhodnúť nielen o poradí týchto skupín údajov, ale aj o klasifikovaní aktív a záväzkov do nich. Informáciu o tom, prečo sa rozhodli práve pre túto klasifikáciu, musia zverejniť.

5.1.1.3 Projekt zaoberajúci sa lízingom

Za cieľ projektu si rady IASB a FASB stanovili zostavenie štandardu venujúceho sa lízingu. 19. marca 2009 bol radami publikovaný diskusný materiál pomenovaný „Lízing: predbežné stanovisko“ („Leases: Preliminary Views“). Otvorený pre verejnosť a jej

pripomienky je do 17. júla 2009. Diskusný materiál sa venuje najmä lízingu zo strany nájomcu. Vydanie zverejneného návrhu sa plánuje na rok 2010.

Hlavnou témou rozoberanou v diskusnom materiáli je snaha rád dosiahnuť, aby sa aktíva a záväzky vznikajúce z lízingových zmluvných kontraktov vykazovali vo výkaze hovoriacom o finančnej situácii podniku (v súvahe). Súčasný štandard pojednávajúci o lízingu IAS 17 a jeho US GAAP ekvivalent v súčasnosti rozdeľuje lízing do dvoch kategórií: finančný a operatívny lízing. Rozdiel medzi kategóriami spočíva v tom, že pri finančnom lízingu sa prakticky všetky riziká a odmeny vyplývajúce z vlastníctva prevádzajú na nájomcu, pričom pri operatívnom lízingu zostávajú u prenajímateľa. Ak je lízing klasifikovaný ako finančný, aktíva a záväzky sú v súvahe nájomcu vykázané. Ak je však lízing klasifikovaný ako operatívny lízing, nájomca vykazuje jednotlivé splátky vo výkaze ziskov a strát rovnomerne po celú dobu lízingu ako náklad. Rozdelenie medzi finančný a operatívny lízing znamená, že ekonomicky podobné transakcie sú vykazované veľmi rozdielne. To značne redukuje tak transparentnosť finančných výkazov, ako aj možnosť porovnávania stavu jednotlivých podnikov pre investorov. Mnoho používateľov finančných výkazov má taký názor, že operatívny lízing môže umožniť vznik aktív a záväzkov. Preto si myslia, že by ho nájomca mal vykazovať vo výkaze hovoriacom o finančnej pozícii podniku. Snahou rád je vyhovieť ich požiadavkám.

IASB a FASB v diskusnom materiáli pojednávajú o nasledovných okruhoch, ktoré sú otvorené pre skomentovanie verejnosti:

- cieľ projektu,
- vykazovanie aktív a záväzkov vznikajúcich pri lízingových zmluvách,
- počiatočné oceňovanie aktív a záväzkov vznikajúcich pri lízingových zmluvách,
- následné oceňovanie aktív a záväzkov vznikajúcich pri lízingových zmluvách,
- prezentácia lízingu vo finančných výkazoch.

5.1.1.4 Projekt zaoberajúci sa finančnými nástrojmi

Cieľom projektu je zvážiť zjednodušenie a vylepšenie vykazovania finančných nástrojov. V marci roku 2008 vydali IASB a FASB diskusný materiál „Ako zjednodušiť vykazovanie finančných nástrojov“ („Reducing complexity in reporting financial instruments“), ktorý bol určený k pripomienkam odbornej verejnosti do 19. septembra 2008. Materiál je venovaný príprave štandardu, ktorá nahradí štandard IAS 39, ako aj jeho americký náprotivok.

V diskusnom materiáli rady uviedli, že vykazovanie finančných nástrojov je zložité najmä z dôvodu použitia rozličných metód na ich ocenenie. Podľa ich názoru sa dá spomenutý problém vyriešiť používaním len jedného spôsobu oceňovania, a to reálnou hodnotou. Tento optimálny stav sa však nepodarí dosiahnuť hneď, preto sú v diskusnom materiáli opísané nasledujúce tri prechodné riešenia:

- novelizovať súčasné požiadavky, ktoré sa týkajú oceňovania finančných nástrojov (znížiť počet kategórií finančných aktív a záväzkov),
- nahradiť súčasné oceňovacie metódy jednotným prístupom s povolenými výnimkami,
- zjednodušiť účtovanie o zabezpečení.

Snahou IASB a FASB je nájsť prístup k vykazovaniu finančných nástrojov, ktorý bude zohľadňovať potreby používateľov finančných údajov z výkazov, a pri tom bude odrážať dôvody, pre ktoré sú cenné papiere držané či emitované.

5.2 Reakcia IASB a FASB na celosvetovú finančnú krízu

V súčasnosti môžeme byť svedkami prítomnosti globálnej úverovej krízy. Jeden z jej mnohých dôsledkov je aj to, že hlasy volajúce po lepšom zladení IFRS a US GAAP sa značne zintenzívnili. Rady IASB a FASB preto zaradili do svojho programu projekty venujúce sa úverovej kríze.

Podľa správy z 3. marca 2009, ktorú uviedla na svojich stránkach rada FASB (NEWS RELEASE 03/24/09), sa rady IASB a FASB na mítingu v Londýne dňa 24. marca 2009 dohodli na krokoch, ktoré podniknú s ohľadom na prebiehajúcu finančnú krízu.

Tieto rady súhlasili, že budú spoločne a urýchlene pracovať na vytvorení jednotných štandardov, ktoré sa zaoberajú finančnými nástrojmi. Rady súhlasili, že budú intenzívne pracovať na vydaní návrhov na výmenu pôvodných štandardov zaoberajúcich sa finančnými nástrojmi za jeden spoločný štandard, a to v rámci niekoľkých mesiacov, nie rokov. Jedným z mnohých problémov je hľadanie vhodného spoľahlivého základu pre ocenenie finančných nástrojov po zmiznutí likvidity trhu. Namiesto kótovaných cien likvidných trhov je potrebné použiť alternatívne techniky pre ocenenie.

Predstavitelia IASB a FASB diskutovali aj o projektoch súvisiacich s prezentovaním finančných výkazov, ďalej s oceňovaním v objektívnej hodnote (fair value) a o projektoch súvisiacich s koncepčným rámcom.

Rady budú aj naďalej pokračovať v snahe priblížiť sa k odporúčaniam stanoveným Poradnou skupinou k finančnej kríze FCAG (Financial Crisis Advisory Group). FCAG je najvyšší poradný orgán vytvorený, aby viedol a riadil rady FASB a IASB pri ich spoločnej reakcii na prebiehajúcu finančnú krízu. Zloženie FCAG zahŕňa súčasných aj bývalých investorov, regulátorov, bankárov, ministrov financií a iných z oblasti priemyslu a verejného sektora. Jej predsedníctvo je tvorené dvomi spolupredsedami: jeden je z Európy, jeden zo Severnej Ameriky. Táto rada sa stretáva striedavo v New Yorku a Londýne. Zatiaľ mala tri spoločné stretnutia. Odporúčania, ktoré počas týchto stretnutí vypracovala, bude sumarizovať v správe. Jej zverejnenie sa očakáva v druhom kvartáli tohto roka. FCAG sa primárne venuje nasledujúcim oblastiam:

- oblastiam, v ktorých štandardy finančného výkazníctva spôsobujú počas úverovej krízy vážne znepokojenia,
- oblastiam, v ktorých by mohli štandardy finančného vykazovania poskytnúť viac transparentnosti a predišli tak zbytočnému šíreniu úverovej krízy,
- zváženiu priorít IASB a FASB v súvislosti s krízou,

- oblastiam, ktoré si vyžadujú pozornosť IASB a FASB, aby sa predišlo budúcim nepriaznivým zlomom na trhu,
- vzťahu medzi objektívnou hodnotou a podsúvahovým účtovníctvom so súčasnou krízou,
- nezávislosti zostavovania štandardov finančného vykazovania a vládnych akcií podniknutých v súvislosti s finančnou krízou.

Kroky IASB a FASB potvrdzujú záväzok k spoločnému prístupu ku finančnej kríze a k dosiahnutiu úplného cieľa konvergenzie medzi štandardmi IFRS a US GAAP.

6. Záver

V diplomovej práci sme sledovali podobnosť, resp. rozdielnosť účtovných štandardov IFRS a US GAAP. Pri ich vzájomnom porovnávaní sme prišli na nemalý počet rozdielov. Rozdiely sme analyzovali v jednotlivých podkapitolách. Z pohľadu investora je dôležité poznať podobnosti a rozdielnosti účtovných štandardov. Bez toho by sa investori nedokázali v plnej miere orientovať vo finančných výkazoch zostavených podľa rozdielnych súborov štandardov. S pomocou poznania ich vzájomných odlišností dokážu efektívnejšie zhodnotiť, ako a kam rozumne investovať. Na základe rozdielov uvedených v tretej kapitole považujem prvý cieľ diplomovej práce (analyzovať rozdiely medzi systémami IAS/IFRS a US GAAP) za splnený.

Odlišnosti, plynúce z porovnávania štandardov IFRS a US GAAP, sa vďaka konvergenčnému procesu postupne zotierajú. Rady IASB a FASB sa v súčasnosti snažia o priblíženie a odstránenie rozdielov medzi súbormi štandardov. Proces konvergenzie rozdelili do jednotlivých projektov. V diplomovej práci sme charakterizovali aktuálny stav vybraných projektov a budúce zmeny vo finančnom vykazovaní, ktoré rady načrtli v diskusných materiáloch. Z tohto pohľadu považujeme aj druhý cieľ diplomovej práce (popísať aktuálny stav konvergenčného procesu) za splnený.

Použitá literatúra

- [1] PRICEWATERHOUSECOOPER: Similarities and Differences: A comparison of IFRS and US GAAP, PricewaterhouseCoopers, October 2006
- [2] INSTITUTE SVAZU ÚČETNÍCH: Účetnictví II., Institut Svazu účetních, a.s., 2004
- [3] MÁRIA FIFLÍKOVÁ: Štandardizácia v oblasti účtovníctva a finančného výkazníctva, Bakalárska práca, 2007, Bratislava
- [4] RÓBERT MLÁDEK: Světové účetnictví III.1, Linde, Praha, 2005
- [5] Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- [6] Zákon č. 595/2003 o dani z príjmov v znení neskorších predpisov
- [7] Opatrenie Ministerstva financií SR č. 23 054/ 2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov
- [8] Materiály na internetovej stránke rady FASB <http://www.fasb.org>
- [9] Materiály na internetovej stránke rady IASB <http://www.iasb.org>
- [10] Materiály na internetovej stránke ministerstva financií SR <http://www.mfsr.sk>
- [11] Materiály na internetovej stránke Ernest&Young <http://www.ey.com>
- [12] Materiály na internetovej stránke Deloitte
<http://www.iasplus.com/iasplus/iasplus.htm>
- [13] Materiály na internetovej stránke PricewaterhouseCoopers <http://www.pwc.com>
- [14] Materiály na internetovej stránke KPMG Slovensko <http://www.kpmg.sk>

Prílohy

Zoznam štandardov IAS/IFRS

IAS 1 Presentation of Financial Statement

IAS 2 Inventories

IAS 7 Cash Flow Statements

IAS 8 Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors

IAS 10 Events After the Balance Sheet Date

IAS 11 Construction Contract

IAS 12 Income Taxes

IAS 14 Segment Reporting

IAS 15 Information Reflecting the Effects of Changing Prices

IAS 16 Property, Plant and Equipment

IAS 17 Leases

IAS 18 Revenue

IAS 19 Employee Benefits

IAS 20 Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance

IAS 21 The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates

IAS 22 Business Combinations

IAS 23 Borrowing costs

IAS 24 Related Party Disclosures

IAS 26 Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans

IAS 27 Consolidated Financial Statements

IAS 28 Investments in Associates

IAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies

IAS 30 Disclosures in the Financial Statements of Banks and Similar Financial Institutions

IAS 31 Financial Reporting of Interests in Joint Ventures

IAS 32 Financial Instruments: Disclosure and Presentation

IAS 33 Earnings per Share

IAS 34 Interim Financial Reporting

IAS 35 Discontinuing Operations

IAS 36 Impairments of Assets

IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets

IAS 38 Intangible Assets

IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement

IAS 40 Investment Property

IAS 41 Agriculture

IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards

IFRS 2 Share-based Payment

IFRS 3 Business Combinations

IFRS 4 Insurance Contracts

IFRS 5 Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations

IFRS 6 Exploration for and Evaluation of Mineral Assets

IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures

IFRS 8 Operating Segments

Zoznam štandardov US GAAP

FAS 2 Accounting for Research and Development Costs

FAS 5 Accounting for Contingencies

FAS 6 Classification of Short-Term Obligations Expected to Be Refinanced

FAS 7 Accounting and Reporting by Development Stage Enterprises

FAS 10 Extension of "Grandfather" Provisions for Business Combinations

FAS 11 Accounting for Contingencies

FAS 13 Accounting for Leases

FAS 15 Accounting by Debtors and Creditors for Troubled Debt Restructurings

FAS 16 Prior Period Adjustments

FAS 19 Financial Accounting and Reporting by Oil and Gas Producing Companies

FAS 22 Changes in the Provisions of Lease Agreements Resulting from Refundings of
Tax-Exempt Debt

FAS 23 Inception of the Lease

FAS 25 Suspension of Certain Accounting Requirements for Oil and Gas Producing
Companies

FAS 27 Classification of Renewals or Extensions of Existing Sales-Type or Direct Financing Leases

FAS 28 Accounting for Sales with Leasebacks

FAS 29 Determining Contingent Rentals

FAS 34 Capitalization of Interest Cost

FAS 35 Accounting and Reporting by Defined Benefit Pension Plans

FAS 37 Balance Sheet Classification of Deferred Income Taxes

FAS 38 Accounting for Preacquisition Contingencies of Purchased Enterprises

FAS 42 Determining Materiality for Capitalization of Interest Cost

FAS 43 Accounting for Compensated Absences

FAS 45 Accounting for Franchise Fee Revenue

FAS 47 Disclosure of Long-Term Obligations

FAS 48 Revenue Recognition When Right of Return Exists

FAS 49 Accounting for Product Financing Arrangements

FAS 50 Financial Reporting in the Record and Music Industry

FAS 51 Financial Reporting by Cable Television Companies

FAS 52 Foreign Currency Translation

FAS 57 Related Party Disclosures

FAS 58 Capitalization of Interest Cost in Financial Statements That Include Investments Accounted for by the Equity Method

FAS 60 Accounting and Reporting by Insurance Enterprises

FAS 61 Accounting for Title Plant

FAS 62 Capitalization of Interest Cost in Situations Involving Certain Tax-Exempt Borrowings and Certain Gifts and Grants

FAS 63 Financial Reporting by Broadcasters

FAS 65 Accounting for Certain Mortgage Banking Activities

FAS 66 Accounting for Sales of Real Estate

FAS 67 Accounting for Costs and Initial Rental Operations of Real Estate Projects

FAS 68 Research and Development Arrangements

FAS 69 Disclosures about Oil and Gas Producing Activities

FAS 71 Accounting for the Effects of Certain Types of Regulation

FAS 72 Accounting for Certain Acquisitions of Banking or Thrift Institutions

FAS 78 Classification of Obligations That Are Callable by the Creditor

FAS 79 Elimination of Certain Disclosures for Business Combinations by Nonpublic Enterprises

FAS 84 Induced Conversions of Convertible Debt

FAS 86 Accounting for the Costs of Computer Software to Be Sold, Leased, or Otherwise Marketed

FAS 87 Employers' Accounting for Pensions

FAS 88 Employers' Accounting for Settlements and Curtailments of Defined Benefit Pension Plans and for Termination Benefits

FAS 89 Financial Reporting and Changing Prices

FAS 90 Regulated Enterprises-Accounting for Abandonments and Disallowances of Plant Costs

FAS 91 Accounting for Nonrefundable Fees and Costs Associated with Originating or Acquiring Loans and Initial Direct Costs of Leases

FAS 92 Regulated Enterprises-Accounting for Phase-in Plans

FAS 93 Recognition of Depreciation by Not-for-Profit Organizations

FAS 94 Consolidation of All Majority-owned Subsidiaries

FAS 95 Statement of Cash Flows

FAS 97 Accounting and Reporting by Insurance Enterprises for Certain Long-Duration Contracts and for Realized Gains and Losses from the Sale of Investments

FAS 98 Accounting for Leases: Sale-Leaseback Transactions Involving Real Estate, Sales-Type Leases of Real Estate, Definition of the Lease Term, and Initial Direct Costs of Direct Financing Leases

FAS 99 Deferral of the Effective Date of Recognition of Depreciation by Not-for-Profit Organizations

FAS 101 Regulated Enterprises-Accounting for the Discontinuation of Application of FASB Statement No. 71

FAS 102 Statement of Cash Flows-Exemption of Certain Enterprises and Classification of Cash Flows from Certain Securities Acquired for Resale

FAS 104 Statement of Cash Flows-Net Reporting of Certain Cash Receipts and Cash Payments and Classification of Cash Flows from Hedging Transactions

FAS 106 Employers' Accounting for Postretirement Benefits Other Than Pensions

FAS 107 Disclosures about Fair Value of Financial Instruments

FAS 109 Accounting for Income Taxes

FAS 110 Reporting by Defined Benefit Pension Plans of Investment Contracts

FAS 111 Rescission of FASB Statement No. 32 and Technical Corrections

FAS 112 Employers' Accounting for Postemployment Benefits

FAS 113 Accounting and Reporting for Reinsurance of Short-Duration and Long-Duration Contracts

FAS 114 Accounting by Creditors for Impairment of a Loan

FAS 115 Accounting for Certain Investments in Debt and Equity Securities

FAS 116 Accounting for Contributions Received and Contributions Made

FAS 117 Financial Statements of Not-for-Profit Organizations

FAS 118 Accounting by Creditors for Impairment of a Loan—Income Recognition and Disclosures

FAS 120 Accounting and Reporting by Mutual Life Insurance Enterprises and by Insurance Enterprises for Certain Long-Duration Participating Contracts

FAS 123 Share-Based Payment

FAS 124 Accounting for Certain Investments Held by Not-for-Profit Organizations

FAS 126 Exemption from Certain Required Disclosures about Financial Instruments for Certain Nonpublic Entities

FAS 128 Earnings per Share

FAS 129 Disclosure of Information about Capital Structure

FAS 130 Reporting Comprehensive Income

FAS 131 Disclosures about Segments of an Enterprise and Related Information

FAS 132 Employers' Disclosures about Pensions and Other Postretirement Benefits

FAS 133 Accounting for Derivative Instruments and Hedging Activities

FAS 134 Accounting for Mortgage-Backed Securities Retained after the Securitization of Mortgage Loans Held for Sale by a Mortgage Banking Enterprise

FAS 135 Rescission of FASB Statement No. 75 and Technical Corrections

FAS 136 Transfers of Assets to a Not-for-Profit Organization or Charitable Trust That Raises or Holds Contributions for Others

FAS 137 Accounting for Derivative Instruments and Hedging Activities—Deferral of the Effective Date of FASB Statement No. 133

FAS 138 Accounting for Certain Derivative Instruments and Certain Hedging Activities

FAS 139 Rescission of FASB Statement No. 53 and amendments to FASB Statements No. 63, 89, and 121

FAS 140 Accounting for Transfers and Servicing of Financial Assets and Extinguishments of Liabilities-a replacement of FASB Statement No. 125

FAS 141 Business Combinations

FAS 142 Goodwill and Other Intangible Assets

FAS 143 Accounting for Asset Retirement Obligations

FAS 144 Accounting for the Impairment or Disposal of Long-Lived Assets

FAS 146 Accounting for Costs Associated with Exit or Disposal Activities

FAS 147 Acquisitions of Certain Financial Institutions

FAS 148 Accounting for Stock-Based Compensation—Transition and Disclosure

FAS 149 Amendment of Statement 133 on Derivative Instruments and Hedging Activities

FAS 150 Accounting for Certain Financial Instruments with Characteristics of both Liabilities and Equity

FAS 151 Inventory Costs

FAS 152 Accounting for Real Estate Time-Sharing Transactions

FAS 153 Exchanges of Nonmonetary Assets

FAS 154 Accounting Changes and Error Corrections

FAS 155 Accounting for Certain Hybrid Financial Instruments

FAS 156 Accounting for Servicing of Financial Assets

FAS 157 Fair Value Measurements

FAS 158 Employers' Accounting for Defined Benefit Pension and Other Postretirement Plans

FAS 159 The Fair Value Option for Financial Assets and Financial Liabilities

FAS 160 Noncontrolling Interests in Consolidated Financial Statements

FAS 161 Disclosures about Derivative Instruments and Hedging Activities

FAS 162 The Hierarchy of Generally Accepted Accounting Principles

FAS 163 Accounting for Financial Guarantee Insurance Contracts